БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 72 (8598)
МАРТЫН 25
ВТОРНИК
1958 он

Сэн 20 мүнгэн

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

КОЛХОЗНО БАЙГУУЛАЛТЫЕ СААШАДАНЬ ХҮГЖӨӨХЭ, МАШИННО-ТРАКТОРНА СТАНЦИНУУДЫЕ ХУБИЛГАХА ТУХАЙ АСУУДАЛЫЕ РЕСПУБЛИКЫН АЖАЛШАД ЗҮБШЭН ХЭЛСЭЖЭ БАЙНА

Агрономые бүри ехэ эрхэтэй болгохо

ПСС-эй ЦК-эй Пленумэй тог-, мүн Н. С. Хрущевой элидхэ- тезисүүд соо хараалагдаһан жээнүүд бүхы арад зоной зүг- һайшаагдана.

трактор, машина, зэмсэгүүдые колхозуудта худалдаха гэһэн асуу- тон саг болзортоо табигдаа.

руунын аймагай Нарһатын -эй харьяата колхоз бүхэн жэл миллионһоо үлүү олзо доход лог болоо. Ажалта үдэртэ мүн- улам ехээр хубаагдадаг боло- байна. 1954 ондо манай түрүү колхозууд ажалта үдэр бүридэ 2 эриг 10 мүнгэ хубаадаг байгаа. харин 1957 ондо бүхы колхозни- манай ажалта үдэр бүридэ 5-һаа түхэриг 16 мүнгэ хүрэтэр абаһан на. Гансахан эдэ тоо баримта- манай колхозуудай экономи- талаараа нилээд бэхижэһые харуулна бшуу.

Манай МТС-эй харьяата 3 кол- трактор, комбайн, хүдөө ажа- ондоошье машинануудые ху- далдажа абахаар шиидээ. «Улаан Туяа» колхоз 8 «ДТ-54», 2 «Белаа» трактор, 4 «С-6» комбайн, ...эй комбайн, бүхы дээрээ 000-һаа дээшэ түхэригэй маши- техникэ худалдажа абахаяа бай- Мүнөө жэл тус колхоз зөөлэн халалгада оруулбал 14137 гектар эр элдүүрилхээр түсэблөө. Энэ хүдэлмэри дүүргэхын тула нэгэ ...вно трактораар 630 гектар га- хахалха болоно.

1957 ондо энэ колхоздо 27,8 ус- ...тракторын МТС-эй хоёр тракторна бригада хүдэлөө һэн. ...гээд тракторна хүдэлмэриин ...б оройдоол 77 процент дүүргэг- ...

Колхозой газарта хоёр эзэн бай- ...аа тракторна агрегадуудта уһа, горючи, үрэһэ хүрэнгэ саг болзор- абаашагдадаггүй, тус агрега- ...дые хангадаг колхознигууд ...здаа хожомдожо гарадаг, при- ...цигүүд дутадаг, полиин һолоо- сэбэрлэгдэдэггүй байһанһаа бо- ...жо, трактор, комбайнанууд хоёр- ...ан час соо миил зогсодог бай- юм.

1957 оной турша соо эбдэрһэн- ажалай муугаар эмхидхэгдэ- ...ээ боложо, тракторнууд хүдэл- ...ингөө сагай 50 процентыень ...һан байна.

Харин мүнөө колхоз газарайн- техникын эзэн болоходоо ажа- ...эмхидхэл һайжаруулжа, трак- комбайнуудай эбдэрхэ, һаата- ...нь болюулха, бүтээсыень дээ- ...үүлхэ, тэдэнэй хүдэлмэриин ...ар һайжарха байна.

Колхозойнгоо гэшүүд болоһон трактористнууд техникэ болон га- ...айнгаа эзэниинь байһан дээрэ- һайнаар хүдэлхэ, трактор, ма- ...наа эбдэнгүй ажаллажа, ажал хүдэлмэрөө саг болзор соонь дүүргэхэнь лабтай бшуу.

Энээнһээ урагша трактористнууд «зөөлэн хахалалгаар» даалгабаряа дүүргэхын тулада колхоздо хэрэгтэй хэрэггүй үлүү ажал бүтээдэг һэн. Эгэтын МТС-эй харьяата Сталинай нэрэмжэтэ колхозой полидо хабарай тарилгын үедэ иимэ ушар тохёолдоһон юм.

Колхозой тракторна паркые зүбөөр ашаглаха, горючияа, запасной частьнуудаа, мүнгэ зөөреэ гамнаха, трактораар бүтээһэн ажалай өөрынь үнэ химдаруулха асуудалнуудай мүнөө ехэ удхашанартай байһаниинь мэдээжэ.

Мүн техникэ зүбөөр хэрэглэхээ һанабал, колхозой полинуудые һолоомо, мэхиинэһээ саг соонь сэбэрлэхэ ёһотой болоно. Юундэб гэхэдэ, һолоомон доро байһан газар орой болотор гэдэдэггүй, тэрээнние элдэхэдэ анзаһан эбдэрдэг, хахалһан газарай шанар муудадаг байна. Тиимэһээ энэ хүдэлмэрие саг болзортонь дүүргэхын тула колхоз ехэ анхаралаа табидаг болохо.

Гадна, горючияа химгадан гаргашалха асуудал ехэ удхашанартай. Манай МТС-эй хоёрдохи тракторна бригадада горючи химгадангүй, хайша хэрэг гаргашалдаг байһан юм.

Мохоо анзаһаар газар хахалхада горючи 25 процентээр нормоһоо үлүүгээр гаргашалагдадаг байна. Трактористнууд энээндэ хамаагүйгөөр хандадаг байһан юм. Мүнөө тэдэнэр горючи химгадажа, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, шанарыень һайжаруулха байха.

Минии һанахада, поли бүхэнэй газарай хурьһэн ямар, хэды шэнээн хүдэлмэри хэгдэхэ байһые хараадаа абан, тракторна агрегадта нормо тогтоохо, трактористнуудта полидо гарахынь урда тээ зүбөөр зохёогдоһон түсэб-маршрут барюулха шухала.

Тиимэһээ колхозой агрономой үүргэ дээшэлүүлхэ, газар тариалангай байдалай, тракторна хүдэлмэри түсэблэлгын, горючи гаргашалгын, тракторна агрегадуудые зүбөөр бүридүүлгын түлөө тэдэнэй харюусалга дээшэлүүлхэ шухала. Колхозой агрономой эрхые дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Агрономой һанамжые тоохогүй зарим нэгэн колхозой түрүүлэгшэ байдаг юм.

Тараан ажалда бүтээгдэдэг бүхы хүдэлмэрие агрономой зүбшөөлгүйгөөр ябуулхаяа болихо шухала гэжэ һананаб. МТС-үүдэй хубилгагдахада дүй дүршэл ехэтэй агрономууд колхоздо ошожо хүдэлхэ байна.

С. Хамнагдаев, Нарһатын МТС-эй агроном.

Коммунистнуудаймнай урда шэнэ зорилгонууд табигдаба

Колхозно байгуулалтые улам саашадань хүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха тухай КПСС-эй Центральна Комитедэй февральска Пленумэй тогтоолые, мүн энэ асуудалаар СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые бүхы советскэ арад, тэрэшэлэн манай колхозой гэшүүд айхабтар ехэ баяртайгаар угтаад, хаа хаанагүй зүбшэн хэлсэжэ байна.

Энэ үедэ манай партийна организациин коммунистнууд колхознигуудайнгаа дунда ойлгууламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулна. Эдэ ехэ түүхэтэ документнүүдые зондо гүнзэгыгөөр ойлгуулха, тэдэнэй һанамжа, дурадхалые согсолхо гээшэ партийна организациин нангин уялга болоно. Мүнөө агитаторнууднай фермэ, бригаданууд дээгүүр гаража, колхознигуудай дунда хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Колхознигууднай Центральна Комитедэй Пленумэй тогтоолтой танилсахадаа, түрэл партиингаа политикые үнэн зүрхэнһөө һайшаан дэмжээд, машина, техникые худалдажа абаха, тэдэние зүбөөр ашаглаха арга боломжонуудые заана.

Һаяхан манай коммунистнууд, колхозоймнай эдэбхитэд сугларжа, КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсээд байхадаа, урдань манай колхоздо хүдэлмэрилжэ байһан Хүнтэйн МТС-эй тракторна бригадын мэдэлдэ байһан бүхы трактор, машинануудые худалдажа абахаар шиидээ. Манай колхозой худалдажа абаха 12 трактор, 6 комбайн, мүн бусад элдэб янзын хүдөө ажахын машина, зэмсэгүүд хамта 589 мянган түхэригэй үнэ сэнтэй байна. Мүнөө 2,5 миллион шахуу олзо доход жэл бүри абадаг манай колхоз энээние 4 жэлэй туршада түлэжэ шадаха байна гэжэ тухайлагдаба. Хэрбээ саашадаа ажал хүдэлмэрөө бүри һайнаар ябуулбал, энээнээ ойрын 2—3 жэл сооошье түлэжэ шадаха арга боломжо олдохо байна.

Энээние бэелүүлхын тула манай партийна организаци колхознигуудайнгаа дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэрие ажабайдалтайнь нягта холбоотойгоор ябуулжа байна. МТС-һээ колхоздо ерэхэ механизаторнуудые зүбөөр хэрэглэхэ, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха эрхэ байдал тэдэндэ бии болгохо хэмжээнүүдые партийна организаци, колхозой правлени абажа байна. Энээнэй ашаар ажалай ехэ дэбжэлтэ туйлажа, олзо доходоо түргэн дээшэлүүлхэ байнабди.

Бүхы советскэ арад зондо һайшаагдаһан, колхозно байгуулалтые бүри саашадань хүгжөөхэ зорилготой түрэл партиингаа политикые түргэн бэелүүлхын түлөө манай коммунистнууд хүсэ шадалаа гамнахагүй.

Ц. Раднаев, Баргажанай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь.

Колхоздоо ошожо хүдэлхэмнай

Кударын аймагай колхозууд Хамнигадайн, Ехэ-Кударын МТС-үүдэй техникые тушаан абажа байна. Ойрын үдэрнүүдтэ манай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоз трактор болон бусад техникэ худалдажа абахань.

Манай долоодохи тракторна бригада Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой Анагустайн, Цагаан-Чулуутайн комплексно бригадануудые хангадаг байгаа. Үнгэрһэн жэлдэ манай механизаторнууд тракторна хүдэлмэриингөө түсэбые дүүргэһэн юм.

МТС-үүдэй техникые колхозуудта худалдаха тухай партиин хэмжээябуулгануудые манай тракторна бригадынхид ехээр һайшаана. МТС-эй техникэ колхозой мэдэлдэ ороходоо зүбөөр ашаглагдахань дамжаггүй. Энээнһээ урда тээ МТС-эй механик нэгэ үдэрэй туршада 5—6 тракторна бригадануудаар гүйлгөөд, гэдэргээ бусадаг байгаа. Иигэжэ бригадануудые хангахада аша туһань бага байдаг һэн.

Колхозууд өөрын техникэтэй болоходоо, жэжэ божо юумэндэ тракторнуудаа хэрэглэнгүй, мори унаагаа хүсэдөөр хэрэглэхэ ёһотой. Поли, сабшалан дээрэ наг шэбхэ гаргалгада тракторнууд хэрэглэгдэнэ. Хэрбээ мори унаа хүллэжэ, аргал шэбхэ шэрээ һаа, тракторнууд ондоо бүри шухала хүдэлмэридэ хэрэглэгдэжэ болохо байгаа. МТС колхоз хоёрой хоорондо баталагдаһан договор бэелүүлэгдэдэггүй һэн. Жэшээлхэдэ, үбһэ тэжээл бэлэдхэлые оньһожоруулха гэжэ договорто бэшээтэй байдаг. Теэд МТС тракторна косилкаар үбһэ сабшаад, тэрэнээ хүсэд хуряангүй, ажалаа хизаарладаг байһан юм. Оньһон аргаар үбһэ хуряаха, сомохо техникэтэй байбашье, МТС энэ шухала хэрэгые дүүргэдэггүй байгаа. Мүнөө эдэ дутуунууд лаб зайсуулагдаха байна.

Долоодохи тракторна бригадын трактористнууд Ханда Лумбунцыренов, Гуро Цырендоржиев, Радна Лумбунцыренов, Цыремпил Цыбиктаров гэгшэд колхоздоо ошохо гэжэ шиидэнхэй. Мүнөө бидэ тракторнуудайнгаа заһабарилгые дахин шалгажа байнабди. Хабарай тарилгые богони болзорто үнгэргэхые оролдохобди.

Д. Батомункуев, Хамнигадайн МТС-эй 7-дохи тракторна бригадын бригадир.

Һайшаалтай тогтоол

Колхозно байгуулалтые улам саашадань хүгжөөхын тула партиин Центральна Комитедэй хараалһан хэмжээ-ябуулгые манай Кяхтын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ артелиин колхознигууд ехэ һайшаалтайгаар угтаа. КПСС-эй ЦК-гэй февралиин Пленумэй шиидхэбэрие колхозой фермэ, отара бүхэндэ зүбшэн хэлсэһэн байна.

Һүүлэй хоёр-гурбан жэлэй турша соо манай артелиин ниитын ажахы нилээд түргэнөөр хүгжөө. Малаймнай тоо олон болоо, ашаг шэмэнь горьтойгоор дээшэлээ. Жэшээлхэдэ, 1955 ондо үнеэн бүриһөө оройдоол 540 литр һүн һаагдаһан байгаа һаа, нёдондо 1695 литр һаагдаа. Мүнгэн олзомнай дээшэлнэ. Гурбан жэлэй хугасаа соо колхозоймнай олзо 760 мянган түхэригһөө нэгэ миллион 881 мянган түхэриг хүрэтэр нэмээ.

Артельнай улам баян боложо байһан туладаа өөһэдтөө шухала трактор, машинануудые худалдан абажа шадаха байна. Зүгөөр колхоздо зарим үедэ хэрэглэгдэдэг машинануудые, тусхайлбал, хониной нооһо хайшалдаг агрегат гэхэ мэтые заһабарилгын техническэ станциһаа саг зуура абадаг байбал таарамжатай.

Урдань, трактор, машинануудай бага зэргээршье эбдэрхэдэ МТС-эй мастерскойдо абаашажа, сагаа барадаг байгаабди.

Шэнэ эрхэ байдалда трактор болон бусад машинануудые һаадгүйгөөр хүдэлгэхын тулада колхозуудта мастерской заабол түхеэржэ, түргэнөөр жэжэ заһабари хэдэг болохо шухала. Мастерской түхеэрхэ гэхэдэ манайда станогууд үгы байна. Иимэ станогуудые артельнай һаяар оложо абахань.

Г. Овсянкин, колхозой комсомольско организациин секретарь.

Нүүдэл мастерской эмхидхэхэ

Колхозуудта машина, техникэ худалдаха гэжэ парти, правительствомнай зүб дурадхал оруулба. Манай артелиин гэшүүд КПСС-эй ЦК-гэй Пленумэй тогтоолые ехээр һайшаагаад, МТС-һээ машина, зэмсэгүүдые худалдан абахаар шиидээ. Урдань колхоздо хүдэлхэеэ ерэдэг трактор, машинануудые бултыень абахаар хараалнабди. Хамта 12 трактор, 9 комбайн, мүн хүдөө ажахын ондоошье машинануудые худалдан абахамнай.

Колхоздомнай механизаторнууд олон. Тээсгэн тэдэнтэй суглаа үнгэргөөбди, булта колхоздоо ажаллахаар зүбшөөлөө үгөө. Мүнөө механизаторнууд худалдан абаха машина, зэмсэгүүдээ бүридхэжэ асархаар Гашейн МТС-тэ ошонхой.

Гэхэ зуура, би иимэ дурадхал оруулха байнаб. Машина, зэмсэгүүд поли дээрэ гараад элдэб шалтагаанаар эбдэрхэ ушар али олон үзэгдэдэг юм. МТС-эй мастерской запасной частьнуудаар хүсэд хангажа шададаггүй һэн. Энээние мүнөө гуримшуулха хэрэгтэй. Шухала хэрэгтэй детальнуудаар заһабарилгын-техническэ станци колхозуудые саг үргэлжэ хангажа байха ёһотой. гэжэ һананаб. Эдэ станцинуудай хүтэлбэри доро нүүдэл мастерскойнуудые эмхидхэхэдэ боломоор байна. Тиигэбэл, хэрэгтэй сагтаа туһаламжа үзүүлхыень тэдэние дуудажа байха һэмди.

Улан-Удын сельхозснаб хангалтагүйгөөр ажалладаг гэжэ хэлэмээр. Запасной частьнуудаар мууса хангадаг, мүн колхоздо хэрэгтэй зэр зэмсэгүүдшье байдаггүй. Мүнөө колхозуудай шэнээр ажалаа эмхидхэжэ байхада тэрээндэ шанга эрилтэ табиха шухала.

Ц. Семенов, Мухаршэбэрэй аймагай «Үнэн» колхозой түрүүлэгшэ.

Колхоз машина, техникын эзэн болохонь

Темлюйскэ МТС-эй машина, техникын байдаг ехэ хашаагай үүдээр анзахэн шэрэтэй анзаһан, сеялкэ мэтэ элдэб машина, зэмсэг хойшо шаргагалһан, заһабарилгаһаа гараһан хэбэртэй, тооһо шороогүйхэн элдэб маркын тракторнууд һубарилдан гаражал байгаа һэн. Энэмнай Кабанскын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиинхид Темлюйскэ МТС-һээ машина, техникэ өөһэдтөө худалдан абаад, тэрэнээ колхоздоо абаашажа байһан байба.

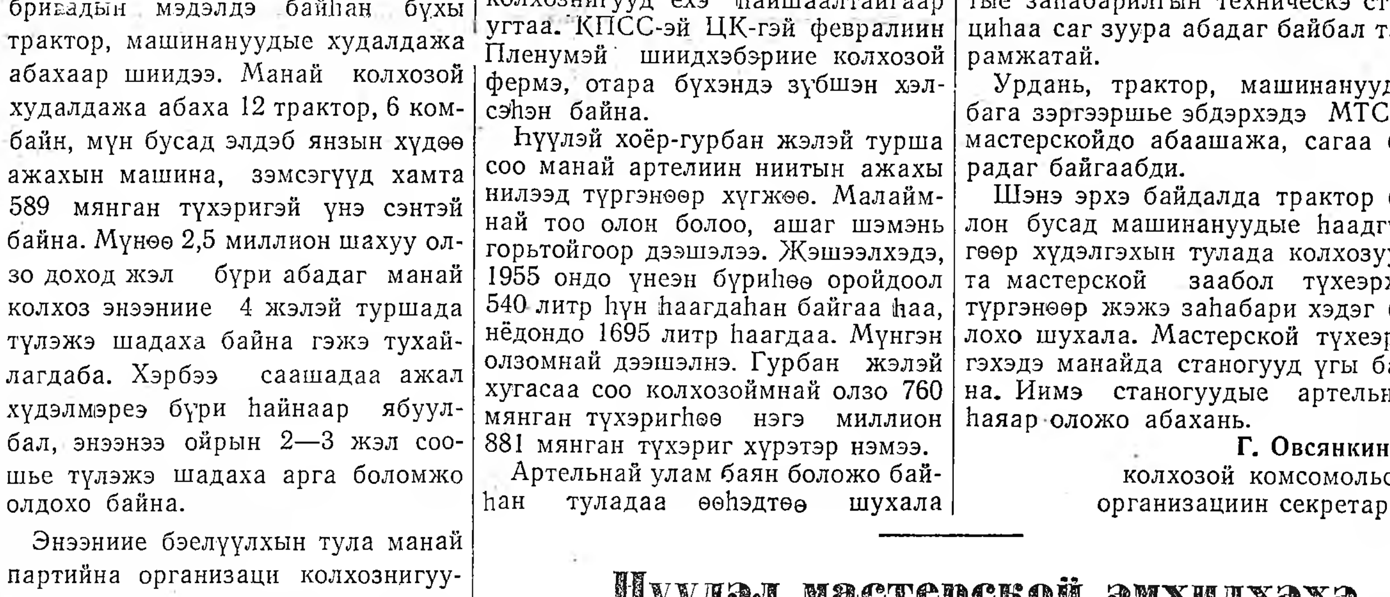
Энэ колхозойхид 14 трактор, тэрэ тоодо, гол түлэб «ДТ-54», «Беларусь» гэхэ мэтын тракторнуудые, 2 комбайн, 14 сеялкэ, мүн хартаабха ...рлха, малтаха 6 машина болон бусад олон зэмсэг МТС-һээ худалдан абаа. Энээндэнь бүхыдөө 540 мянган түхэригэй мүнгэн зөөри гаргашалагдаха юм.

— Манай колхозойхид худалдажа абаһан бүхы машина, техникынгээ түлөөһэ гүрэндөө ойрын 2 жэлэй туршада бусааха аргатай. Юуб гэхэдэ, нёдондо жэлдэ колхознай МТС-эй хүдэлмэриин түлөө натура түлбэреэр 530 мянган түхэригэй хүдөө ажахын продуктнуудые тушааһан байна. Харин байгша онһоо эхилжэ натура түлбэри үгэхэеэ болиходоо, олзо доходнай нилээд дээшэлхэ болоно. Мүнөө худалдажа абаһан машина, техникынгээ түлөөһэ 2 жэлэй хугасаа соо сүм түлэхэбди,— гэжэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Квасников хөөрэнэ.

Гадна, энэ колхозойхид түрүүшын жэлдэ механизаторнуудай ажалай түлөөһэ МТС-тэ абадагтань адляар, хуушан хэбээрнь үлөөхэ юм.

Мүн аймагай «Восход», Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд хэрэгтэй бүхы трактор машинануудаа һаяар худалдажа абахань. Тиихэдэ Чкаловай нэрэмжэтэ загаһа барилгын артель 2 трактор худалдажа абаа.

А. Быков.

Бурят-Монголой хүдөө ажахын түрүүшүүлэй зүблөөн. Трибуна дээрэ: БМАССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Р. Филиппов элидхэл хэжэ байна.
А. Мантаевай фото.

АЖАЛША БЭРХЭ ХОНИШОД

Түрэл нютагайнгаа тала дайда, хада гүбөөе бүрхөөн бэлшэдэг һүрэг олон хони ямаадые, адуу малые һайхашаан харахадаа, хэзээ нэгэтэ ехэ боложо, «хонишон хүбүүн» гэлсүүлхэбиб гэжэ Даша хүбүүн багаханһаа хойшо үнэн зүрхэнһөө хүсэдэг, сэдьхэдэг байһан юм.

Харин үнгэрэгшэ зун Даша Параев өөрынгөө хани нүхэр Дулмажаптай Сталинай нэрэмжэтэ түрэл колхозойнгоо баялиг—хонин ажалые хүгжөөлсэхын тулада нэгэ отара эхэ хонидые даажа абаа.

Эбтэй эетэй Даша Дулмажап хоёр энэ харюусалгата ажалайнгаа түрүүшын үдэрһөө эхилжэ, хонидойнгоо зун намарай адуулга, уһалалгада гол анхарал хандуулдаг байгаа. Харууһа, эдеэлүүлгыень һайнаар, зүбөөр эмхидхэжэ шадаһанайнь ашаар, хонидынь үбэлэйнгөө байрада шадал тамир һайнтай ороһон юм. Гадна, залуу хонишод олонхи хонидойнгоо үбэл эртэ хурьгалхыень хараадаа абажа, хашаа хорёогоо эртэнһээ һайнаар заһабарилжа, дулаалжа бэлдээд, мүн хашаа соогоо нарай хурьгатай хонидой байха таһалгануудые олоор түхеэрһэн, хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл, дэбисхэр гэхэ мэтые хаһа сагтань бэлдэһэн байгаа.

Тиимэһээ нүхэр Дараевай отарада мүнөө 300 гаран хурьгад абтаад, һайнаар, нэгэшье гарза хоролтогүйгөөр түлжүүлэгдэжэ байнхай. Абтаһан бүхы хурьгадаа кошарно-базова аргаар, сакман болгожо түлжүүлнэ.

Энэ отарынхид илангаяа хурьгалһан хонидоо, хурьгадаа һайнаар харууһалха, эдеэлүүлхэ тушаа анхаралаа ехээр табидаг байна. Хурьгалһан хонидтоо һайхан, шэмэтэй үбһэ, таряа талханай зүйл горьтойгоор үгэнэ. Эхэ хонидтоо бага зэргэ силос, нарһанай шэлбүүһэ, дабһа гэхэ мэтые таһалдуулангүй үгэжэ байдаг. Хонид үдэртөө 2 дахин уһалагдана.

Тиихэдэ хурьгадайнгаа байрада тэбшэ соо уһа, һайхан үбһэ, зелёнко, яһанай гурил, модоной хөө, үнэһэ хододоо байлгадаг. Зарим һулахан, өөдэлсэгүй хурьгадаа амяарнь байлгажа, үнеэнэй һайхан һү загаһанай тоһо уулгажа байдаг юм.

Залуу хонишон Дараев хонидые искусственна аргаар үрэжүүлхэ мэргэжэл һайса шудалаа. Мүнөө эндэ хурьгалһан хонидой олонхинь зун хэнзэлхээр отондо оруулагданхай.

Тиигэжэ эдэ хонишод ажал хүдэлмэридөө үнэн сэхээр хандажа, байгша ондо зуун эхэ хонин бүриһөө 150 хурьга абажа түлжүүлхэ уялгаяа амжалтатайгаар дүүргэхын эхин һуури табиба.

Н. Вяткин, Сэлэнгын МТС-эй главна зоотехник.

Болдогой отарынхидай оролдосото ажал

1955 ондо нүхэр Радна Цыремжитов «Дружба» колхозойнгоо отарада ахалагша хонишоноор томилогдоо һэн. Тэрэ гэһээр ниитын ямаршье ажал хэхэдээ, оролдосотой хүдэлмэришэ Радна шэнэ ажалдаа үнэн зүрхэнһөө дурлан, хүсэ шадалаа гамнангүй хүдэлжэ, артелиингээ түрүү хонишодой нэгэн болонхой.

Нёдондо хонишон Цыремжитовэй отарынхид зуун эхэ хонин бүриһөө 143 хурьга абажа, бүрин бүтэн түлжүүлээ. Байгша ондо эндэхи хонишод хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ хандаһан партиин ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалгаар зоригжожо, отарынгаа 100 эхэ хонин бүриһөө 150-һаа үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлхэ уялга абаһан байна.

Мүнөө мартын 15-да отарадань 410-аад хурьган абтаад, гарзагүйгөөр томо болгогдожо байна. Эндэхид хурьгалһан хонидтоо үбһэ, зелёнко, концентрат һайса эдюулнэ. Үдэртөө хонидоо 2 дахин уһалдаг. Хонидойнгоо хурьгалһанайнь һүүлдэ 10-аад хоног соо отондо оруулдаг юм. Һаянай эндэ 300 гаран хонид зундаа хэнзэлхээр үрэжүүлэгдэбэ.

Ш. Соктоев.

Закамен.

Худалдажа абаһан техникэеэ хүсэд һайнаар ашаглая

Кударын аймагай Ехэ—Кударын механизаторнууд СССР-эй Верховно Соведэй депутат Д. Х. Тахановай бригадынхидай үүсхэлые дэмжэжэ, үдэр, халаан бүриингөө даабарияе үлүүлэн дүүргэхэ уялга абана.

Бэеэ даагаад ажаллахаар болообди

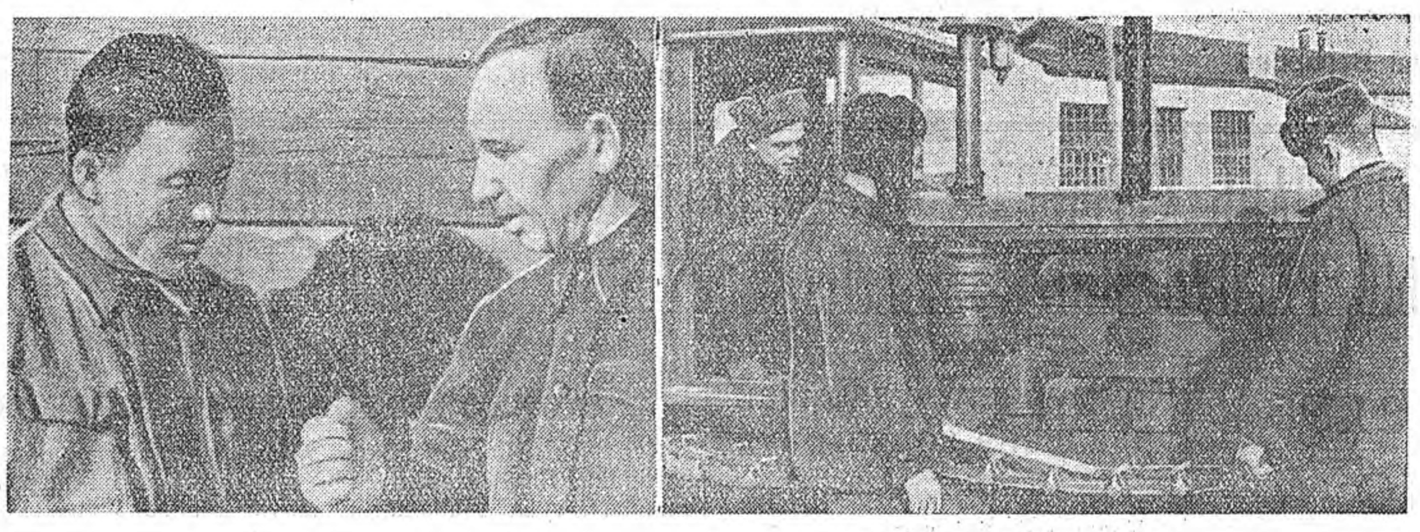
МТС-һээ манай колхоздо ажаллахаар урдань эльгээгдэдэг бүхы машина, зэмсэгүүдые жэл хахад, хоёр жэлэй туршада худалдажа абаад, өөһэдөө бэеэ даагаад ашаглаха аргатайбди.

Манай колхоз мүнөө хамта 16 трактор, тэрэ тоодо юһэн «ДТ-54», нэгэ «С-80», гурбан «Беларусь» гадна, гурбан самоходно, зургаан «С-6» комбайн, силос дараха 3 комбайн, гурбан лафетнэ жатка, нооһо хайшалха нэгэ электроагрегат, мүн бусад олон машина, зэмсэгүүдые абаабди. Эдэниие жолоодохо, ябуулха бүхы мэргэжэлтэд манда бии. **Механизаторнуудтаа урдынхиһаань бага бэшэ түлөөһэ тогтоохо, тэдэниие халуун анхаралаар хүреэлхэ байнабди.**

Энэ жэлдэ техникэеэ зүбөөр хэрэглэжэ, таряанайнгаа 90 процентые амяарлан хуряаха, гүрэндэ 8 мянган центнер эрхим шанартай таряа тушаахабди.

Февральска Пленумэй шиидхэбэриие зүбшэн хэлсэхэдээ **колхознигууднай хүршэ Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозтой МТС-эйнгээ база дээрэ нэгэдэхэ гэһэн дурадхал оруулаа.**

С. Кривогорницын,
«Путь к коммунизму» колхозой түрүүлэгшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) 1. «Путь к коммунизму» колхозой нэгэдэхи комплексно бригадын бригадир Василий Владимирович Жарников КПСС-эй ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолые шудалан үзэхэ зуураа:—Энэ түүхэтэ тогтоол тон хаһа саг соогоо абтаһан, түрэл партимнай али тухай сэсэмэргэнээр хүтэлбэрилжэ байһан тухай элитээр гэршэлһэн, ехэ удхашанартай документ гээшэ,—гэжэ урма баяртайгаар мэдүүлнэ. Тиихэтэйгээ хамта колхозоо хүршэ Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозтой МТС-эй база дээрэ саашадаа нэгэдүүлбэл зохистой байгаа гэжэ колхозойгоо түрүүлэгшын орлогшо Михаил Филиппович Лапинда хөөрэжэ байна. 2. Колхозой гурбадахи комплексно-тракторна бригадын бригадир нүхэр Игумнов трактористнуудтайгаа ээлжээтэ трактораа тушаан абажа байна.

Колхоздоо техническа һуралсал эмхидхэхэбди

Би гурбан колхозые даагаад, участогай механигаар Ехэ-Кударын МТС-тэ ажаллажа байһанаа, мүнөө Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздо механизациин талаар түрүүлэгшын орлогшо боложо хүдэлхөөр шиидээб. Илангаяа колхозой ажал ехэтэй хүдэлмэриие оньһожоруулха хэрэгтэ ехэ анхарал табихабди. Мүнөө комплексно бригада бүхэнэй **гүүртэ, отарануудта ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулха элдэб машина, түхеэрэлгэнүүд олон болоо гээшэ. Тэдэниие хүдэлгэхэ, ябуулхын тулада заабол тракторист, моторис... дые тэндэ барижа ... бэшэ, харин колх... малшадые һургажа ... ха ёһотойбди.** Энэ... бодото дээрэнь бэел... хын зорилгоор мэрг... дүй дүршэл ехэтэй ... байнёр, трактористн... хабаадуулжа, колх... гуудай дунда тусхай ... ническэ һуралсал эм... хэхэ түсэбтэйбди. То... ридхэгшэ гү, али һ... шан, мал адуулагш... хэн заахан мотор, м... нануудые ябуулха ш... баритай, тусхай һу... сал гараһан байха з... тэй.

Н. Хутаков, механ...

Хүгжэлтын замаар

Худөө ажахые социалистическэ ёһоор хубилгаха хэрэгтэ МТС түүхэтэ үүргэеэ дүүргэээ. Колхозууднай бэеэ даанхай, хүгжэнги, олон һалбаритай ажахытай болоо, машина техникэеэ худалдажа абаад, һайнаар ашаглаха аргатай болоо.

Эдэ оньһото машинануудые жолоодожо, хэрэглэжэ шадаха олон тоото дээдэ, дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэд, механизаторнуудтай болообди. 1943 онойхитой сасуулхада мэргэжэлтэдэймнай тоо хоёр дахин олошороо. **Арбан жэлэй саада тээ 18 комбайнертай байгаа һаа, мүнөө 105 комбайнертай, 112 трактористтай байгаа һаа, 185 трактористтай, тракторна бригадын бригадирай тусхай курса гараһан 11 бригадиртай, лафетнэ жаткын 18 машинистнуудтай болонхойбди.** Тиихэдэ харьяата колхозуудаймнай тус бүридэ хорёод тракторист, арбаад комбайнер, хоёр—хоёр зоотехник, нэгэ — нэгэ агроном, механик хүртэхэ болоно.

Нэгэ газар дээрэ хоёр эзэн байхадаа техникэ зэмсэгүүд, бүхы арга боломжомнай зүбөөр хэрэглэгдэдэггүй байгаа. Мүнөө колхозой газарайнгаа, машина техникынгээ эзэн болоод байхадань, худөө ажахымнай улам түргэнөөр хүгжэхэ байха.

МТС-эймнай харьяата колхозууд энэ тогтоолые ехэтэ һайшаагаад, элдэб маркын 58 трактор болон бусад хэрэгтэй машина зэмсэгүүдээ тушаан абажа байна.

Мүн мэргэжэлтэднай колхоздо ошожо хүдэлхөөр шиидэбэ.

А. Дмитриев,
Ехэ-Кударын МТС-эй директор.

Ажалай эмхидхэл һайжаруулха

Би МТС-тэ тракторна бригадын бригадир байһанаа түрэл «Путь к коммунизму» колхоздоо ерэжэ ороод, комплексно-тракторна бригадын бригадираар хүдэлжэ байнаб.

МТС-үүдые хубилгажа, колхозуудые саашадань хүгжөөхэ тухай партиимнай ЦК-гэй Пленум тон зүб шиидхэбэри гаргаа.

Түрэл партимнай арад зонтоёо нягта холбоотой, ажахыгаа ходо гүнзэгыгөөр шэнжэлэн үзэжэ, хүгжэлтын шэнэ эшэ үндэһые саг соонь тодорхойлон хаража байдаг мүн хуушарһан, хүдэлмэридэмнай һаад тойбо татажа байһан бүхы юумые усадхажа байдаг. МТС-үүдые хубилгаха, колхозуудые саашадань хүгжөөхэ тухай КПСС-эй ЦК-гэй түүхэтэ шиидхэбэриие, Н. С. Хрущёвой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые бидэ, механизатор үнэнхэ зүрхэнһөө һайшаан дэмжэнэбди.

Манай бригада 4 трактор, гурбан комбайн, силос хуряадаг нэгэ комбайн, 5 сеялкэ, мүн элдэб зэмсэгүүдые абаад байнабди. Урдань МТС-тэ мэдэлтэй байһан 5 комбайнер, 8 тракторист колхозой гэшүүд болоожо, бригададамнай оронхой. Хэрбээ урдань эндэ нэгэ колхоз байгаа һаа, мүнөө колхозой нэгэ комплексно бригада болоо гээшэ.

Урдань тракторна комплексно бригада хоёрой амяараа байхадань хүдэлмэриин хүсэ, техникэ зүбөөр хэрэглэхэ аргагүй байгаа. Эдэ мэтын дутагдалнууд мүнөө усадхагдаха байна. Гансал ажалаа зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэй болоно. Түнхэнэй «Путь Ленина» колхозой механизаторнуудай жэшээгээр бидэ трактор, машинануудые механизатор бүхэндэ даалгажа үгөөд, ажаллаха газарыень тодорхойлхобди. Ажал ехэтэй хүдэлмэри оньһожоруулагдаха.

Машина зэмсэгүүдээ зүбөөр хэрэглэжэ, продукциин үные химдаруулхын, ажалай шанар дээшэлүүлхын тула шанга тэмсэл хэхэбди.

И. Игумнов, «Путь к коммунизму» колхозой комплексно-тракторна бригадын бригадир.

Бригадые ажахын тоосоондо оруулха

КПСС-эй ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолтой, СССР-эй Верховно Соведэй ээлжээтэ сесси дээрэ Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдтэй танилсаад, колхознигууднай нэгэн дуугаар һайшаагаа.

Һаяхан үнгэрһэн хамтын суглаанай шиидхэбэреэр 11 трактор, тэрэ тоодо долоон «ДТ-54», нэгэ «С-80», хоёр «Беларусь», 18 сеялкэ, 6 культиватор, нооһо хайшалдаг хоёр агрегат болон бусад хэрэгтэй болохо зэмсэгүүдые абаабди.

Колхоздомнай гурбан комплексно бригада бии һэн. Мүнөө тракторна бригадануудые тэдээнтэйгээ нэгэдүүлжэ, бригада бүхэндэ механизациин талаар бригадирай орлогшые бии болгохоор шиидээбди. Гадна правлениин составта механизациин талаар түрүүлэгшын орлогшые, бухгалтер-экономистые бии болгохо байнабди.

Худөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абадаг, колхознигуудай ниитынгээ зөөри... гамтай һайнаар хандадаг б... лохын зорилгоор бригада б... хэндэ ажалай тоосоо нэбт... рүүлхэбди. Бидэнэр 1956 о... һоо эхилээд гурбан бригад... нуудаа ажахын тоосоо... оруулһан байгаабди. Мүн а... тотранспорт ажахын тоосоо... табигдаһан юм.

Ажалдаа ажахын тоосо... нэбтэрүүлһэнэй ашаар проду... ци абалгаяа 1955 онойхито... сасуулхада нэгэ хахад дахи... дээшэлүүлээбди.

Энэ үедэ өөһэдынгөө мэд... лэй машина, зэмсэгүүдтэй б... лоод байхадаа, ажал хүдэлм... ридөө ажахын тоосоо бүри н... ринаар нэбтэрүүлжэ, нёдон... нойхиһоо һү абалгаяа нэгэ х... хад дахин, мяха абалгаяа 4... шахуу центнерээр, нооһо... центнерээр ехэ болгохо, ге... тар бүриһөө 12 центн... таряа абахаар түсэблэнэбди.

И. Иванов, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Мамайн жэшээгээр ажаллахаб

Бидэ, механизаторнууд партиингаа февральска Пленумэй тогтоолтой, СССР-эй Верховно Соведэй ээлжээтэ сесси дээрэ нүхэр Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдтэй ехэ урма баяртайгаар танилсажа һайшаагаад, мүнөө эдэ түүхэтэ документнүүдые гүнзэгыгөөр шудалан үзэжэ байнабди.

Арадайнгаа ажахые улам саашадань хүгжөөн һалбаруулжа, совет хүнүүдые бүри жаргалтай, баян дэлгэр байдалтай болгохын тулада партимнай саг үргэлжэ эсэшэ сусашагүйгөөр оролдожо байдаг. Хүдэлмэридэмнай һаад тойбо боложо байһан юумэн саг соогоо усадхагдана. Шэнэ, түрүү арга ажалдамнай үргэнөөр нэбтэрүүлэгдэдэг. Жэшээнь, хэды жэлэй саада тээ амяарлан хуряалга гээшые дуулаагүй байһан аад, мүнөө тэрэниие үргэнөөр хэрэглэдэг болоожо, аша үрыень һайса мэдэрээбди. Ороохо таряанайнгаа ехэнхи хубиие амяарлан хуряадаг болоһоной ашаар ургасая хаһа саг соонь гээлтэ хоролтодо оруулангүй абадаг болообди. Колхоз машина, техникэ худалдажа абаад байхадаа, тэдэнээ бүри гамтай, бүтээсэтэйгээр ашаглаха гэжэ оролдохо, ажалдаа түрүү арга бүри үргэнөөр хэрэглэдэг болохо байна.

СССР-эй Верховно Соведэй депутат нүхэр Тахановай бригадынхидай республикын механизаторнуудта, худөө ажахын мэргэжэлтэдтэ хандаһан бэшэгые уншаад, ехээр һайшаагааб. Урдань ажалладаг байһан «Путь к коммунизму» колхоздоо гэшүүнээр орожо, шахтёр Николай Мамайн жэшээгээр үдэр, халаан бүхэнэйнгөө даалгабариие хододоо үлүүлэн дүүргэхэ уялга абанаб. Тиихэдэ ганса комбайнерайнгаа мэргэжэлые хараад байнгүй, колхозой элдэб ажалда эдэбхитэйгээр хабаадалсахаб.

И. Жарников,
комбайнёр.

МҮНӨӨ ЕХЭ-КУДАРАДА

Хабарай шаргал наран зүүн урдахи шэлые яаралгүйгөөр дабан гаража, Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой центрые урин хурса элшэ гэрэлээрээ аржытар толотуулба...

Колхозой правленидэ хүн зон эртэ үглөөнһөө хойшо олоор сугларанхай. Түрүүлэгшын таһалга соо, сонхын наагуур хүндэлдүүлэн табяатай столой саана томорюун бэетэй, үргэн сээжэтэй, хурса шарайтай, дүшөөд гарамгай наһанай хүн лаб һуушанхай, суглараашадай абьяастай хөөрэлдөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадажа байба. Энэмнай түрүүлэгшэ Александр Васильевич Вавилкин колхозойнгоо гэшүүдтэй партиин ЦК-гэй февральска Пленумэй тогтоолые, СССР-эй Верховно Соведэй сесси дээрэ Н. С. Хрущевой хэхэ элидхэлэй тезисүүдые үнэн зүрхэнһөө һайшаан, дахин дахин зүбшэн хэлсэжэ, эгээл энэ үдэр хэрэгтэй техникэ, зэмсэгүүдээ МТС-һээ тушаажа абаад, колхоздоо асарха гэжэ һүүлшын бэлэдхэл хэжэ байһан байгаа.

Эндэ һууһан Иван Михайлович Колодин илангаяа баяртай. Иван Михайлович Ехэ-Кударада түрүүшын колхоз эмхидхэлсэһэн хүн юм. Тиигээд колхозой түрүүлэгшээр арбаад жэлдэ хүдэлжэ, ниитын ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ хубитаяа оруулһан байна. Мүнөө нүхэр Колодин колхозойнгоо луговод болонхой.

Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозойхидтол Ехэ-Кударынхид, бүхы колхознигууд, механизаторнууд февральска Пленумэй тогтоолоор зориг дээрээ зориг нэмэжэ, шэнэ эршэ хүсэтэйгөөр ниитынгээ ажахые улам саашадань һалбаруулан бадаруулхын тулада хэзээ хэзээнэйхиһээ урма зоригтойгоор, эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллажа оробо. Түнхэнэй «Путь Ленина» колхозой бригадир, СССР-эй Верховно Соведэй депутат, суута механизатор нүхэр Тахановай бригадынхидай бэшэгтэй танилсаад, тэдэнэй жэшээгээр ажаллаха гэжэ шиидэбэ.

Ехэ-Кударын МТС-эй харьяата Ленинэй нэрэмжэтэ, «Путь к коммунизму» болон бусад колхозууд эдэ үдэрнүүдтэ трактор машинаяа тушаажа абаад, байрадань абаашажа, хабарайнгаа тарилгада түрүүшынхеэ бэеэ даагаад орохоор бэлэн болоожо байна.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой партийна эхин организациин секретарь нүхэр Очиров нигэжэ хөөрэнэ:

— Хамтынгаа суглаанай шиидхэбэреэр өөһэдтөө хэрэгтэй машина зэмсэгүүдые худалдажа абаад, тэрэнэйнгээ түлөөһые хоёр, гурбан жэлэй туршада гүрэндэ оруулха гэжэ байнабди. Эдэ оньһото техникэеэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглажа шадаха мэргэжэлтэд, механизаторнууд манай колхоздо хүсэд бии. Техникэеэ зүбөөр, гамтайгаар, ашаг ехэтэйгээр хэрэглэжэ, худөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абадаг болохын, продукциин үные химдаруулхын, колхознигуудайнгаа байра байдал улам һайжаруулхын түлөө үсэд шангаар тэмсэхэбди. Энэ хадаа түрэл партиимнай анхаралда харюу болохо.

Мүнөө МТС шадар үглөөгүүрһээ эхилээд, үдэшэ орой болотор трактор, машинануудай хүнхинөөн, таршаганаан таһарнагүй. Һаяхан заһабарилгаһаа гараһан машиные тусхай комисси, тэрээндэ урдань ажалладаг байһан трактористын, тракторна бригадын бригадирай хабаадалгатайгаар тушаан абана.

Иигэжэ хүсэ ехэтэ оньһото машинанууд, элдэб зэр зэмсэгүүд ёһотой эзэдтээ — колхозуудтаа абаашагдажа байнхай.

КПСС-эй ЦК-гэй февральска Пленумэй түүхэтэ шиидхэбэриин хаа хаанагүй бэелүүлэгдээд байхадань, колхозууднай шэнэ эшэ үндэһэ абан, ниитынгээ ажахые саашадань бүри хүсэтэйгөөр хүгжөөхэ байна.

Д. Чимитов.

Механизаторнуудай харюусал... дээшэлхэ

Колхозуудые саашадань хүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха тухай сэсэмэргэн шиидхэбэри партиимнай ЦК-гэй февральска Пленум хаһа саг соогоо гаргаа. Энэ тогтоолые бүримүһэн һайшаанаб.

Би Ехэ-Кударын МТС-тэ трактористаар үнихэнэй хүдэлөөб. Мүнөө түрэл, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоздоо орожо, комплексно бригадада ажалланаб.

Бидэ, трактористнар, урдань гансал түсэбөө дүүргэхэ, илангаяа зөөлэн хахалалгаяа заатагүй хүсөөхэ гэжэ оролдоод, колхозой түсэбөөр хараалагдаагүй, үлүү ажал хэдэг байһамнай элитэ.

Колхоз өөһэдын машина, зэмсэгтэй болоод байхадаа, тэдэнээ гамтай һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хэрэглэжэ шадаха болоо гээшэ.

Зүгөөр тракторист бүхэндэ тракторынь, элдүүрилхэ, ажаллаха газарынь тодорхойлон ... гажа үгэбэл, харю... гань бүришье дээш... хүдэлмэриин шанар ... жарха байгаа. Үндэр... гаса ургуулхадань ... тэ түлбэри үгтэхэ. Ти... дээ трактор бүхэ... ажахын тоосоондо ор... хаар, хэхэ ажалайн... сэб табижа үгэхэ х... тэй. Тиин үлүү гар... хэгдэхэеэ болихо, ... пасной часть, горюч... һон горьтойгоор а... даха байна. Иг... ажаллабал механи... бүхэн продукциин ... химдаруулхын, ба... гаса абахын түлөө ... сэдэг болохо һэн. Эн... лаар Түнхэнэй «П... Ленина» колхозой м... низаторнуудай бэшэг... заагдаһан хэмжээ... тон һайшаамаар.

Суута шахтёр Нико... Мамайн үүсхэлые а... даа үргэнөөр дэлгэр... жэ, ниитынгээ ажа... улам хүгжөөхын түл... механизатор бүхэн х... таяа оруулая!

Ц. Намсар...
тракторис...

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) 1. Куйбышевай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ Александр Васильевич Вавилкин механизаторнуудтайгаа хамта техникэеэ тушаан абажа, актда гараа табижа байна. 2. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд машина, зэмсэгүүдээ колхоздоо абаашажа ябана.

Д. Чимитовэй фото.

...ЗУРАГ ДЭЭРЭ: республикын хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөндэ хабаадагшад забһарлалгын үедэ номуудые ...дан абажа байна. А. Мантаевай фото.

Республикын хүдөө ажахын ...түрүүшүүлэй зүблөөн дүүрэбэ

...ублики хүдөө ажахын тү...лэй зүблөөн уржадэр хүдэл... үргэлжэлүүлжэ, КПСС-эй ... февральска Пленумэй тог...болон республикын колхоз, ...нуудта хүдөө ажахын про...дые саашадаа ехээр абадаг ... зорилгонууд тухай ...ССР-эй Министрнүүдэй Со... түрүүлэгшэ **В. Р. Филиппо**...дхэлые зүбшэн хэлсэлгэ...

...лэн үгэ абаһан, Түнхэнэй ... Хэрэнэй МТС-эй директор ... Антоненко иигэжэ хэлэбэ:

...Колхозно байгуулалтые саа... хүгжөөхэ, МТС-үүдые ху...а тухай КПСС-эй ЦК-гэй ...льска Пленумэй тогтоол, мүн ... Верховно Соведэй боло... байгаа ээлжээтэ сесси дээрэ ... Хрущевой хэхэ элидхэлэй те... манай аймагай бүхы ..., хүдөө ажахын мэргэ..., механизаторнууд, колхоз... айхабтар ехэ һайшаалтай... угтаба. Партиингаа ... мэргэн, хаһа сат соогоо ... шиидхэбэрине МТС, кол... бодото хэрэг дээрэнь ...жэ, өөһэдынгөө дурадхал, ...нуудые оруулжа байна. ...түүхэтэ тогтоолой бэелүүлэг... байхада, колхозуудай хүг... шэнэ шатада орожо, ... ажахые улам саашадань ... түргөөр хүгжөөхэнь лабтай. ... МТС-эй харьяата колхо... хамта 3 миллион түхэригэй ..., зэмсэгүүдые худалдан ... юм. Тиихэдээ энэ абаһан ... түлөөһые 2 жэлэй тур... оруулха. Мүнөө һайн дураа... тоото мэргэжэлтэд, зуу ... механизаторнууд колхоз... хүдэлхөөр шиидэв. ... механизаторнуудта үгтэдэг ... түлөөһэн хуушанайхяараа ... «Путь Ленина», «Искра» ... бусад колхозууд техникээ ... сарай, байра, гараж ... эхилээ. «Путь Ленина» ... ороһон, СССР-эй Верхов... депутат нүхэр Тахано... бригадын механизаторнууд ... машинануудые шэнэ ёһоор ... тулада дээшэлүүлэгдэ... абаад, республикынгаа ... мэргэжэлтэдтэ, механизатор... нэмэл бэшэгээр хандаа.

...эр Антоненко үгэеэ үргэл..., манай аймагта нэгэ ...энэй тусхай отделени бии ... гэбэ. Гадна, хүсэ ехэ... томо машинанууд, луго...ативна отрядайхид РТС ша... юм. Диспетчерскэ хэл... бүри нарижуулан һай...гдахань. Машинын түлишэ, ... запасной частьнуудаар мү... МТС, саашадаа РТС колхо... хангаха байна. Гэхэтэй ... колхозуудые түлишэ, тоһон ... бусад материалнуудаар хан... зургаануудай хүдэлмэ... мүн колхозуудта түсэб таби...ые эрид һайжаруулха ту... хэлэгшэ тусхайлан тэмдэг...

...Партимнай социалистическэ ... эрид шууд хүгжөөжэ бай...лада саг үргэлжэ эсэшэ су...гөөр оролдолго гаргажа, ... түрүү юумэнүүдые саг ... дэмжэжэ байдаг гээшэ. ... элитэ гэршэнь феврал... Пленумэй сэсэн мэргэн тогтоол ... Энэ шиидхэбэритэй зо..., бидэнэр, республикын... хүдөө ажахын түрүүшүүлэй ... ажахынгаа шухала шу... асуудалнуудые зүбшэн хэлсэ...— гэжэ Сэлэнгын Ста... нэрэмжэтэ колхозой түрүү... нүхэр Нимаев мэдүүлбэ.

... колхозойхид февральска Пле... тогтоолые бүгэдөөрөө зүб... хэлсэжэ һайшаагаад, 1 мил... 100 мянган түхэригэй маши... зэмсэлнүүдые худалдан абаа.

Түлөөһыень ойрын хоёр жэлэй туршада гүрэндөө оруулха байна. Гурбан комплексно-тракторна бригада эмхидхэгдээ. МТС-эй олон мэргэжэлтэд, механизаторнууд энэ колхоздоо ажаллахаар шиидэбэ.

Өөһэдын машина, техникэтэй болоод байхадаа, тэдэнээ ашагтай һайнаар хэрэглэжэ, ороoho таряанай ургаса, малай ашаг шэмые дээшэлүүлхэ, тиигэжэ колхознигуудаа бүри баян дэлгэр байдалтай болгохомнай гэжэ нүхэр Нимаев хэлэбэ.

Удаалуулан үгэ абаһан нүхэр **Бурундукова** (Иволгын «8-ое Марта» колхоз) февральска Пленумэй тогтоолые зүбшэн хэлсэжэ, һү, ноохо, мяханай хүн бүхэндэ хүртэсын талаар США-е хүсэхын тула ямар амжалта туйлажа байһанаа, мүн абаһан уялга, саашанхи зорилгонууд тухайгаа хөөрэбэ.

Партиин Ториин айкомой секретарь нүхэр **Марков** колхозуудые саашадань хүгжөөхэ, МТС-үүдые хубилгаха тухай тогтоолой түүхэтэ удхашанарые тодорхойгоор удхалан харуулаад, аймагай ажалшадай тэрэниие ехээр һайшаажа, бодото дээрэнь бэелүүлжэ байһан тухай тогтожо хэлээ.

Энэ үедэ тус аймагай олонхи колхозууд хэрэгтэй машина, техникээ абажа дүүргүүтэй байна.

Колхозуудые хүгжөөхэ тухай хэмжээ-ябуулгануудай бэелүүлэгдэһэнэй эсэстэ аймагай хүдөө ажахыдахи горьтой дутагдалнууд ойрын жэлнүүдтэ усадхагдаха аргатай болоно. Колхозуудай илангаяа һү һаалгаар ехэ гээгдэлдэ оронхой. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө аймаг дотор 962 килограмм һүн һаагдаһан байгаа һаа, энэ жэлдэ 1500 литр һааха уялга абтаа. Уялгаяа аймагай һаалишадай лаб дүүргэхэ байһандань этигэхээр. Жэшээнь, олохон һаалишад үнгэрһэн хоёр һарын туршада 400—515 литр үнеэн бүриһөө һаагаа.

Аймагнай мүн мяха абалгаар гээгдэлдэ ороһон байгаа. Тиигэжэ нёдондо 656 центнер гахайн мяха гүрэндэ тушааһан һаа, энэ жэлдэ 2 мянган центнер тушааха юм.

Хони үсхэбэрилгэһөө аймагай колхозууд хахадһаа ехэнхи олзо доходоо абадаг байна. Тиимэһээ энэ хэрэгтэ ехэ анхарал мүнөө табигдана. Хэрбээ 1957 ондо хонидой тоо оройдоол 16 процентээр олошорһон һаа, 1958 ондо 42 процентээр олошоруулагдаха. Мүнөө олон хонишод энэ талаар амжалта туйланхай. Энэ жэлдэ үнеэдэй харууһа, байра, тэжээлынь һайжаруулагдажа байна. Илангаяа малдаа элбэг хүрэхөөр тэжээл бэлэдхэхэ асуудалда гол анхаралаа табиха хэрэгтэй. Мүн кукурузые ургуулха тушаа ёһотойгоор һаналаа табинагүйбди. Тэрээниие ургуулха агротехникэ мэдэнэгүйбди. Тиигээдшье, кукурузын шанар муутай үрэһэн абтадаг байха юм. Манай Сибириин эрхэ байдалда таарахаар Алтайда ургуулагдадаг кукурузын үрэһэ асаржа тарибалнай һайн һэн ха.

Энэ жэлдэ колхозуудай шара будаа таридаг болохо байна. Мүн огородой эдеэ ехээр тарижа, үндэр ургаса абадаг болохо.

Зүблөөндэ хабаадагша, Кяхтын совхозой директор нүхэр **Ильков** партиин февральска Пленумэй тогтоолые совхозойхидой ёхэтэ һайшаажа байһаниие тэмдэглээд, туйлаһан амжалтанууд, мүн бии байгаа дутагдалнууд, энэ жэлдэ абаһан уялганууд тухайгаа хөөрэжэ үгөө.

Бичурын Калининай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Митыпов сахарна свёклын бага бэшэ ургаса абаһан тухайгаа, тэрэниие саашадаа ехээр таридаг болохо тухай хэлээ. Тиихэдэ нютагай үтэгжүүлгые минеральна үтэгжүүлгэтэй холижо, агротехническэ заабариин ёһоор уһалжа, бүри үндэр ургаса абаха зэргэтэйбди гэжэ тусхайлан тэмдэглээ.

Удаалуулан Яруунын Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Дугаров**, Мухаршэбэрэй айкомой секретарь нүхэр **Попов**, Улан-Удын ДЕПО-гэй машинист нүхэр **Прибытков** үгэ хэлээ.

Түнхэнэй «Заря» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Шафиров** артельдээ ажахын тоосоо нэбтэрүүлжэ байһан тухайгаа, тэрэнэй ямар удхашанартай байһаниие онсолон тэмдэглээ.

Мүн Бичурын аймгүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Сахьянов** 1958 ондо үндэр баян ургаса абахын түлөө колхоз, совхоз, МТС-үүдэй яажа оролдожо байһан тухай тодорхойлон хэлээ.

Манай хүршэ Якутска АССР-эй түлөөлэгшэ нүхэр **Захаров** сэдьхэл хүдэлгэмэ амаршалгын үгэ хэлэжэ, ажахыдаа яхад арадай туйлаһан амжалтанууд, саашанхи хүсэл зорилго тухайнь тодо баримтанууд дээрэ хөөрэжэ үгэбэ.

Нүхэр Захаров Хүдөө ажахын министерстводэ түрүү дүй дүршэл тухай бэшэгдэһэн хэдэн номуудые бэлэглэбэ.

Саашань Хориин «Улаан Одон» колхозой луговод нүхэр **Ендыпов**, Сэлэнгын Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Ванкеев**, Яруунын Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой луговод нүхэр **Цыбенов**, Улан-Удын ПВЗ-гэй начальник нүхэр **Бутко** үгэ хэлээ.

Усть-Ордын национальна округой партиин окружкомой секретарь нүхэр **Болдонов** амаршалгын халуун үгэ хэлэбэ.

Зүблөөндэ Курумканай Калининай нэрэмжэтэ колхозой хонишон нүхэр **Надмитова**, XX партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ (Зэдэ) нүхэр **Кавелин**, Баргажанай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Цыденов**, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бригадир (Закамен) нүхэр **Жаркой**, Мухаршэбэрэй «Искра» колхозой түрүүлэгшэ нүхэр **Таюрский**, Курумканай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бригадир нүхэр **Харганов** гэгшэд үгэ хэлэбэ.

Кукурузын гектар бүриһөө дунда зэргээр 200 центнер, зарим газарһаа 600 центнер эшэ набшаһа хурааһан тухайгаа Прибайкальска аймагай «Заветы Ильича» колхозой агроном нүхэр **Мосунов** хэлэбэ.

Суглаагшадай альга ташалгаар угтуулан, Ленинэй ордентэ Читын областиин гүйсэдкомой түрүүлэгшэ нүхэр **Смирнов** үгэ хэлэхэдээ:

— Манай область туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амараагүй. Мүнөө Ставропольска хизаарые хони үсхэбэрилгөөр хүсэхэ зорилго табинхайбди,— гэбэ.

—Долоо мянга гаран залуушуул, тэрэ тоодо 4 мянган комсомолшууд республикымнай ниитын мал ажал дээрэ хүдэлнэ,—гэжэ ВЛКСМ-эй обкомой секретарь нүхэр **Дамбаев** хэлэхэдээ, тэдэнэй ажал хүдэлмэри тухай мэдээсэбэ.

Удаань КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр **А. У. Хахалов** дэлгэрэнгы үгэ хэлээ.

Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ **В. Р. Филиппов** асуудалнуудта харюусажа, түгэсхэлэй үгэ хэлээ.

Зүблөөнэй һүүлдэ 1958 ондо хүдөө ажахыгаа хүгжөөхэ талаар социалистическэ уялганууд абтаа.

Удаань һү һаалгаар аймаг, МТС, колхоз, совхозуудай дунда дэлгэрһэн мүрысөөнэй февраль һарын дүнгөөр түрүү һуури эзэлһэн Иволгын аймагта, Тарбагатайн МТС-тэ, Тарбагатайн аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоздо, Борьёогой совхоздо, январь, февраль һара соо түл абалгаар түрүү һуури эзэлһэн Ехэ-Кударын МТС-тэ, Бичурын совхоздо, Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхоздо дамжуулгын Улаан тугууд мүнгэн шантайгаар барюулагдаба.

Үдэшэлэн зүблөөндэ хабаадагшад городой завод, фабрикануудта ошожо, хүдэлмэришэдтэй уулзаа.

Юундэ һүн багаар һаагданаб

Энэ жэлдэ Кяхтын аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цикало) үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааха уялга абаһан аад, тэрэнээ муугаар дүүргэнэ. 1957 оной январь, февральда 64900 литр һү һааһан һаа, 1958 оной тэдэл һарануудта 58600 литр һаагаа.

Юун дээрэһээ иигээб гэхэдэ, колхозой һаалиин гүүртэнүүдтэ үнеэдэй тэжээл, харууһан муугаар эмхидхэгдэнхэй. Харанхын гүүртэ (даагшань нүхэр Ганжуров) нёдондонойхиһоо бага һү һаана. Энэ фермэ үнгэрэгшэ жэлэй февраль һарада үнеэн бүриһөө 160 литр һү һааһан байбал, энэ жэлдэ оройдоо 91 литр һү һаагаа. Гүүртые даагша С. Ц. Ганжуров һү һаалгые дээшэлүүлхэ гэжэ оролдоногүй, һаалишадынь ажалдаа хайша хэрэгээр хандана.

Харанхынхид силос элбэгээр бэлэдхэһэн юм. Теэд тэрэнээ нүхэнһөөнь хүсэд абангүй, хахадынь шахуу үлээжэрхинэ. Үбһэ тэжээл буйлуулагданагүй, һолоомо тэрэ зангаарнь малда үгэнэ. Үнеэдынь үглөөнһөө үдэшэ болотор адуулганда ябана. Һаагдаһан литр һүн бүхэндэ миил 150 грамм концентрат хүртэнэ. Тэрэншье ходо таһалдажа байдаг. Колхозой зоотехник нүхэр Черницына һаалиин гүүртэ дээгүүр хаа яа ябадаг.

Колхозой правлени, тэрэнэй түрүүлэгшэ А. Я. Цикало үбһэ тэжээл бэдэрхэ, бии байһан тэжээлээ һайнаар буйлуулжа малда үгэхэ тухай анхаралаа табинагүй.

— Дулаан боложо эхилээ. Март һарые гаталаа һаа хамаагүй,— гэжэ нүхэр Цикало убайгүйгөөр хэлэдэг. Теэд март, апрель һара үбэлэй һарануудһаа дорошье байжа болохо бшуу. Хабарай һалхитай үдэрнүүдтэ малые бүри түргэнөөр муудуулжа болохо байна. Тэрэниие нүхэр Цикало анхаралдаа абанагүй гээшэ гү?

Колхозой центр — Усть-Кяхта тосхондо нэгэдэхи гүүртэ үбэлжэдэг юм. Энэ фермэдэ үнеэдынь олоор туталлажа байбашье, һү һаалгань биратай дээшэлнэгүй. Зарим үдэрнүүдтэ 20—30 килограммаар доошонь оруулна.

Гүүртэ дээрэ үдэрэй гурим сахигданагүй. Үнеэд нэгэ хэмдэ һаагданагүй. Жэшээлхэдэ, мартын 12-ой үдэр үдын һаалга хоёр часаар хожомдоо. Фермэ дээрэ тэжээлэй рацион табигдаагүй байһаар.

Һүүлэй һарануудта малшадай үдэр үнгэргэгдэхэеэ болишонхой. Һаалишадай дунда ойлгууламжын хүдэлмэри һулаар ябуулагдана. Арбан хоногой, һарын һүүлдэ мүрысөөнэй дүнгүүд согсологдожо, һаалишадта дуулгагданагүй. Энээн тушаа колхозой партийна эхин организаци анхаралаа хандуулха ёһотой.

Арга боломжоёо хүсэдөөр хэрэглэнгүй, һү багаар һаажа, аймагаа гэдэргэнь татажа байһан Калининай нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдтэ аймгүйсэдком, партиин айком шанга эрилтэ табиха бэзэ гэжэ найдагдана.

Д. Болхоев, манай корр.

Эдэбхитэй һаалишан

Ахын аймагай «Коммунизм» колхозой залуу һаалишан Хорлу Хумаева 10 гаран жэлдэ һаалишанаар хүдэлнэ. Энэ үе соо нилээд дүй дүршэлтэй, шадамар бэрхэ һаалишан болобо. Үнгэрэгшэ жэлдэ һаалишан Хорлу Хумаева хайнаг үнеэн бүриһөө 510 литр һү һаажа, абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргэһэн байна. Энэ жэлдэ хайнаг үнеэн бүриһөө 600 гаран литр һү һаахаб гэжэ уялга абаад, тэрэнээ дүүргэхын түлөө шармайн оролдоно.

П. Жужаев.

Һү һаалга тухай

1958 оной мартын 20-ной мэдээн

Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар)

Аймаг	1957 оной энэ үеынхитэй сасуулхада һү һаалгын дээшэлһэниинь (процентээр)	1958 оной январиин 1-һээ мартын 20 хүрэтэр	Тэрэ тоодо 1958 оной мартын хоёрдохи 10 хоногто
Баргажанай	130,0	156	23
Байкало-Кударын	140,2	210	34
Бичурын	120,2	299	42
Зэдын	102,2	233	36
Яруунын	105,2	206	31
Заиграйн	121,2	205	38
Закаменай	108,8	122	16
Иволгын	141,8	363	49
Кабанскын	123,6	278	45
Хэжэнгын	135,4	171	26
Кударын	125,0	325	47
Курумканай	115,1	183	26
Кяхтын	114,4	312	47
Мухаршэбэрэй	125,8	246	35
Прибайкальска	112,4	336	52
Сэлэнгын	106,3	339	45
Тарбагатайн	111,5	375	40
Ториин	139,6	196	27
Түнхэнэй	120,3	204	31
Хориин	107,9	199	27
Совхозууд:			
Борьёогой	—	378	48
Бичурын	—	399	60
Яруунын	—	300	47
Кяхтын	—	451	65
Сэлэнгын	—	313	43
Хориин	—	223	36
«Эрдэм»	—	342	51

Редакцида ерэһэн бэшэгүүд

Гараж бариха хэрэгтэй

Манай аймагай зургаан колхоз 10—17 автомашинатай. Тэдэнэй ашаар артелиин бүхы хүндэ ашаан автомашинаар шэрэгдэнэ. Теэд, зарим колхозууд иимэ олон машинада хайша хэрэгээр хандана гэхэдэ алдуу болохогүй. Юуб гэхэдэ, колхозуудай гаражууд тон баганууд юм. Тэндэнь оройдоо 4—5 машина багтадаг. Тэрээнһээ боложо бусад машинанууд газаа хонуулагдана. Үбэлэй хүйтэн үедэ газаа хонуулагдаһан машинын частьнууд ехээр хүрэшэнэ. Тиимэһээ машинаа ябуулхын тула мотор доронь 2—3 часай туршада гал түлижэ гэдхээнэ. Ушар иимэһээ машинын частьнууд түргөөр муудадаг байһаниинь мэдээжэ. Иимэ баримта манайшье Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоздо үзэгдэнэ.

Гараж бариха хэрэгтэ колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд һаналаа табинагүй ха. Гараж бариха модоор дуталдана гэжэ Курумканай колхозуудые яажашье хэлэжэ болохогүй.

Теэд, автомашинын хуушарһан гү, али эбдэрһэн, муудаһан частьнуудые һэлгэхэ, заһабарилха гэхэдэ ехэ бэрхэшээл тохёолдодог. Жэжэ частьнууд, лампочканууд саг соогоо захигдажа асарагданагүй. Ямар нэгэ жолоодогшын лампочкагүй машинаар харгыда ябаа хада, автоинспекторнүүд тэрэнэй машина жолоодохо эрхыень абашадаг юм.

Улан-Удын автотракторосбыдэй базада ямаршье частьнууд элбэг байдаг. Теэд. манай аймагһаа 500 гаран километрын газарта байдаг город хүрэтэр лампочка гү, али жэжэ часть абахын тулада ошохо гээшэ ехэ гаргашатай байна. Энэ мэтын жэжэ частьнуудые хүдөөгэй магазинуудта худалдадаг болоо һаа һайшаалтай байгаа гэжэ һанагдана.

Нэгэ машина колхоздо хэды шэнээн олзо олгооб, хэды километр ябааб, ямар заһабарида орохоб гэжэ тоологдоногүй. Багашаг, мүн капитальна заһабари тоологдоно.

Колхозно байгуулалтые саашадань хүгжөөхэ, машинно-тракторна станцинуудые хубилгаха тухай асуудалые бүгэдэарадай зүбшэн хэлсэжэ байһан энэ үедэ дээрэ дурсагдаһан асуудалнуудые шиидхэхэ шухала байна.

Л. Очирова, Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн.

Бэшэг удаан ябажа хүрэнэ

Эртэ урда сагта манай Үбэр Зөөхэй нютагһаа Кяхта город зорһон ябган хүн нэгэ үдэрэй турша соо хүрэдэг һэн гэлсэдэг. Мүнөө үеын элдэб гоё машинануудай бии болоод байхада хэрэгтэй газартаа түргөөр хүрэдэг болообди.

Харин тиихэдэ Кяхта город бэшэг эльгээхэдэ долоо, найма хоножо хүрэдэг. Энэ тон гайхалтай гээшэ. Кяхтаһаа эльгээгдэһэн бэшэгүүд манай эндэ хоёр-гурбан хоногой болзор соо ерэнэ.

Эндэһээ табигдаһан бэшэгүүд хаана иимэ удаан саг соо хэбтүүлэгдэнэб? Али Поворот тосхондохи хэлхеэ холбооной таһагай хүдэлмэрилэгшэд бэшэгүүдые саг соонь ябуулнагүй гээшэ гү?

Сэлэнгэ. **И. Тугутов.**

КИНО

„Июниин үдэрнүүд“

Иимэ нэрэтэй шэнэ кинофильм республикымнай кинотеатрнуудаар табигдажа эхилбэ. Энэ фильм соо Эстониин буржуазин нэгэ бүлын уг унгяараа таһаржа, хосорһон тухай хэлэгдэнэ.

...Эстонидо хабарай һайхан саг болонхой. Набша сэсэг һалбаржа, орон дэлхэй гоё һайханаар үзэгдэжэ байгаа бэлэй. Энэ үедэ Пеэтер Райдмаагайшье (артист Р. Микк) сээжэ зүрхэн соо сэсэг набша һалбаранхай: ушарынь юуб гэхэдэ, Рита (артистка Е. Сикки) гэжэ хани нүхэр басагантаяа хамта Пеэтер һүүлшынгөө шалгалта үгэһэн байгаа. Зунайнгаа амаралтын үедэ эдэ хоёр нүхэд гэрлэжэ, айл болохоёо түхеэржэ байһан юм. Түрэ найр хэһэнэйнгээ һүүлээр хоюулаа байха таһалгаяа Пеэтер бушуу түргэн заһабарилжа ороно. Ханада няалтатай байһан саарһа хобхолжо байтараа, хуушанай газетэнүүдые обёоржорхибо. Тэдэ газетэнүүд дээрэнь хуушанай, буржуазна Эстониин түүхэ гэрэлдэ харагдажа байһан шэнги эли тодо байба. Пеэтер тэндэ бэшэгдэһэн һонинуудые гайхангяар уншана. «Дээдэ эрдэмтэй басаган ямаршье ажалда ороходоо арсахагүй!», «Инженер хүдэлмэри бэдэржэ ябана!» гэхэ мэтэшэлэн соносхолнууд байна. Лаурисоо баянай фирмын соносхол Пеэтерэй эсэгэ — Тоомас Райдмаагай (артист Х. Фрейберг) анхарал ехээр татаба.

Тоомас Райдмаа хүбүүндээ иимэ түүхэ хөөрэжэ үгэбэ.

1935 ондо болоһон хэрэг байгаа. Баруун капиталис гүрэнүүдэй мэдэлдэ ороһон Эстонидо кризис, хүдэлмэригүйдэлгэ боложо, ажалша арадай ажабайдал үдэрһөө үдэртэ муудажа байгаа һэн. Юхан Лаурисоо (артист А. Сяров) баянай фабрика дээрэ инженерээр хүдэлжэ байһан Вальтер ахадаа Тоомас Райдмаа ерэһэн юм. Тэрэ үедэ фабрикын эзэнэй басаган — Эрикатэй (артистка А. Койка) Тоомас танилсажа, тэдэ хоёр бэе бэедээ дурлана. Хүдэлмэришэдэй шуһые һорожо баяжаһан энэ бүлэ сооһоо үшөөл юушье мэдэхэ болоогүй гүлмэр залуухан энэ басагые гаргажа, үнэнтэ замда оруулха гэһэн һайн һайхан һэдэлгэ Тоомасой сэдьхэлдэ түрөө бэлэй.

Лаурисоо баянай хомхой хобдогынь, хэрзэгы дошхониинь хизааргүй һэн. Илангаяа тэрэнэй хүбүүн Феликс (арт. П. Варинди) хүдэлмэришэдтэ арьяатан шэнгээр хандадаг байгаа. Тэрэ хүбүүниинь коммунистнуудые үзэн ядажа, тэдэниие хэһээхэмни гэжэ элдэб муухай ааша гаргажа галзуурдаг һэн. Һайн сэдьхэлтэй инженер; коммунист Вальтер Райдмаа гэгшын хойноһоо Феликс үнинһөө хойшо агнадаг болоһон байгаа. Фабрикын машинанууд хуушарһан дээрэһээ эбдэрхэнь, тэдэниие заһабарилха хэрэгтэй гэжэ энэ инженер өөрынгөө эзэндэ дурадхана. Теэд үбгэн залуу хоёр эзэд Вальтерай энэ дурадхалые шагнахашье дурагүй байшоо.

Уданшьегүй, толтогүй инженер Саарманай гэмээр фабрика дээрэ аюул болоод, хэдэн хүдэлмэришэн хүндөөр шархатана. Энэ ушарые һамбаашалан, Феликсдэ Вальтерые хэһээхэ гэһэн бодол түрэбэ. Хашажа хабшажа байгаад, Феликс Вальтерай стол соо нюуса хуудаһануудые хэхыень аймхай Саарманиие баалана. Саарман энэ даабариень дүүргэжэ, сүүд дээрэ Вальтерай «зэмэтэйень» гэршэлжэ үгэхэ баатай болобо. Сүүдэй шиидхэбэреэр Райдмаа түрмэдэ хаагдана.

Хүдэлмэришэдэй дунда революционно хүдэлмэри ябуулдаг коммунист Пранц ахадаа адли хэһээлтэдэ орохоо байһыень Тоомаста ойлгуулжа үгэнэ. Тоомас танил басаган Эрикаяа эндэһээ зугадая гэжэ идхажа ядаба. Эрика үгыень дуулангүй, гэртээ үлэнэ. Пранц Тоомас хоёр Советскэ Союз нюусаар ошохо баатай болоо.

1940 оной июнь һара гараба. Тэрэ жэлдэ Эстонидо баяшуулай засаг унагаагдажа, ажалшадай совет засаг тогтоогдоһон юм. Энэ үедэ Тоомас Райдмаа Эхэ ороноо бусажа ерэнэ.

Баяшуулай хаба шадалынь барагдажа, тэрьедэхэ сагынь болобо. Зугадаха гэжэ байһан һүнинь Феликс Тоомас Райдмаагай бусажа ерэһые мэдээд, тэрэниие алаха гэжэ муухай һэдэлгэ гаргана. Теэд энэ һэдэлгэнь бүрүүташоо. Юуб гэхэдэ, Эрикын хани басаган — Майре энээнһээ урда Феликсдэ хара муухайгаар мэхэлүүлһэн, доромжолуулһан байгаа.

Тиигэжэ Лаурисоогой бүлэ, тэрэниие түрэһэн буржуазна засагтай хамта, арадай революциин дүлэн соогуур алтан дэлхэйһээ хамагдажа хаягдаһан байгаа.

Д. Дугаров.

)* «Июниин үдэрнүүд». Таллинай киностуди». 1957 он. Сценаринь Георг Ормын, кино табиһан режиссернууд В. Невежин, К. Кииск.

Манай республикын һонин

Уран гартан

Улан-Удын Пионернүүдэй байшан. Эндэ ямаршье сагта ороо һаатнай, иргуу һайхан хүгжэмэй абяан, үхибүүдэй хүхюутэй, зугаатай энеэдэн дуулдаха. Байшангай байгуулагдаһан сагһаа хойшо хори гаран жэл боложо байна. Үнгэрһэн үе соо эндэ хүмүүжүүлэгдэһэн олон хүбүүд, басагад оронойнмай, мүн республикымнайшье предприяти, эмхи зургаануудта ажаллажа байнхай. Тэдэнэй тоодо Эрхүүгэй кинохроникын оператор Михаил Дегтярев, оперо, балетэй театрын артистка Юлия Семенова, уран зураа-ша Владимир Инкижинов болон бусад оролсоно. Залуу үетэние хүмүүжүүлэгдэ дүй дүршэлтэй багшанар Т. К. Глязер, А. А. Егорова, Е. П. Плакитина гэгшэд ехэхэн анхарал оролдолго гарган хүдэлмэрилдэг. Мүнөө Байшангай 28 элдэб кружогуудта 1500 хүбүүд, басагад һуралсажа, хүмүүжүүлэгдэжэ байна.

Байшангай кружок бүхэнэй гэшүүд һуралсалай жэлэй эхинһээ ехэхэн юумэ хээ. Драматическа кружогойхид «Синяя шапочка» гэһэн зүжэг бэлэдхэжэ, үетэн нүхэдтөө, эхэ эсэгэнэртээ харуулһан байна. Мүн эдэнэр һаяхан болоһон һуралтын үдэр һонирхолтой концерт һунгагшадта харуулһа.

Мүнөө байшангай кружогуудай һуралсалай жэлэй дүүргэлгэдэ зорюулан, бэлэдхэлэй горьтойхон хүдэлмэри хэжэ байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хубсаһа оёдог кружогойхид заахан үхибүүдэй дотор самса оёжо байна.

А. Сельвероэй фототекст.

ЭБЭРТЭЙ ЭМЭ ГҮРӨӨҺЭН

Бага наһанһаа хойшо агнуурида дуратай байһан хүм. Мүнөөшье үбгэн наһан болоһон хойноо ой тайгаар зайгаадхиха дурам хүрэдэг...

Эгэтын Улзытэ нютагай ой ан гүрөөлөөр яһала баян юм.

Намарай сэлмэг үдэрнүүдэй нэгэн һэн. Агнажа ябатарни наран орожо, үдэшын боро хараан болохоёо байба. «Юумэшье харагдахаяа болибо, олзогүйхэн агнуури болобо» гэжэ бодоод, хүлөө амарууулхаяа, дайралдаһан нэгэ түсгүүл дээрэ һуушабаб. Эгээл энэ үедэ дүтэхэнэ байһан бороожо соохоо гурбан гүрөөһэн гаража ерэбэ. Гараханшье тэрэ—томоень харааһаа абахатайгаа зэргэ — буудажал орхибоб. Нүгөөдэ хоёрынь халба унан харайлдашаба. Буудаашам лаб тудуулһан хэбэртэй, гүйгөө болоод хараа далда орошоо.

Харанхы болохоһоонь урид бэдэржэ хэрэгтэй. Шамдууханаар хойноһоонь ошоходом, табяад метрын газарта ошоод, унашаһан байгаа. Эбэрынь харанаар гуран гэжэ танибаб. Хойто хүлһөөнь татан гэхэдээ дэлэнгыень обёоржо, гайхахын ехээр гайхабаб. Яахыншье аргагүй эмэ гүрөөһэн. Теэд эмэ гүрөөһэн (хуурай, зурэ) эбэртэй байгаа гэжэ хүндэ дуулдаагүй, үзэгдөөшэгүй ха юм. Тэрэмни 15 сантиметр тухай утатай, һалаагүй хоёр ёдогор эбэртэй эмэ гүрөөһэн байгаа бэлэй.

Болоһон энэ ушар тухайгаа ангуушадта хөөрэхэдэмни ехэ гайхалсаһан, нэгэнтэйшье тиимэ гүрөөһэн дайралдаагүй байгаа.

Д. Ширабон.

Яруна.

Музейдэ элдэб зүйл тушаана

Хизаар ороноо шэнжэлэлгын Улан-Удын музейдэ хирэ хирэ болоод лэ һонирхолтой зүйлнүүд абтажа байдаг. Эдэнэй дунда малтажа гаргагдаһан амитадай яһан, элдэб ургамалнуудай коллекцинүүд бии.

Багшанарай институдай биологическа факультедэй студентнүүд һонирхолтой элдэб зүйл суглуулжа, музейн хизаар ороноо шэнжэлхэ хэрэгтэнь ехэ туһаламжа хүргэнэ. Жэшээнь, институдай хоёрдохи курсын студентка Нина Бакутина 30 гаран ургамалай үнэтэ зүйл асаржа тушаагаа. Эдэ ургамалнуудые нүхэр Бакутина Байгал далайн эрьеэр практикада ябахадаа суглуулһан байна. Институдай 4-дэхи курсын студентка Шура Бутакова табяад янзын ургамалай зүйл асаржа, музейдэ тушаагаа. Нүхэр Бутакова эдэ ургамал Зэдын, Ториин, Закаменай аймагуудай тала дайдаһаа суглуулһан байна.

З. Яковлева.

Залуушуул түрүүлнэ

Улан-Удын 154-дэхи барилгын трестын хүдэлмэришэд үнгэрэгшэ һарада эмхитэй һайнаар ажаллажа, февраль һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ. Илангаяа залуу штукатурщигууд Н. Сленченко, Р. Елизарова, В. Петрова, мүн Кузьминай хүтэлбэрилдэг шулуушадай бригада, трестын комсомольско организациин секретарь Юрий Пандырев гэгшэд үдэр бүриингөө даабарие 120—130 процент хүрэтэр дүүргэнэ. Мүнөө эдэнэр март һарын хорин хоногой даабарие үлүүлэн дүүргэнхэй.

Н. Романов.

Үгэдөө хүрэбэ

Кабанскын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ загаһа барилгын колхозой гэшүүд хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ, мартын 10-най үдэр кварталайнгаа түсэб болзорһоонь урид дүүргэбэ. Колхоз хамта дээрээ кварталайнгаа түсэбые 136 процент болгожо, түсэбһөө гадуур 100 гаран центнер загаһа гүрэндөө тушаагаа.

Нүхэд Романов, Данеев гэгшэдэй бригаданууд илангаяа һайн амжалта туйлаа. Нүхэр Романовай хүтэлбэрилдэг загаһашад кварталайнгаа түсэбые 178,1 процент, Данеевэй бригадынхид 152,6 процент дүүргээ.

Мүнөө тус колхозой загаһашад туйлаһан амжалтаяа улам арьбадхахын түлөө оролдожо байна.

А. Бусурманов.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: (зүүн гарһаа) 1. П. И. Чайковскиин нэрэмжэтэ пианистнууд болон скрипачуудай уласхоорондын конкурсдо хабаадажа байһан З. Шихмурзаева (СССР) болон Хидео Исо (Япон) гэгшэд байна. 2. Лейпцигтэ (ГДР) уласхоорондын хабарай яармаг боложо байна. Цюрих го... ерэһэн техник г-н Штибер Советскэ павильон соо ор... териалай шанар шалгадаг түхеэрэлгэ хаража байна.

ТАСС-эй фотохроника.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Монголой Арадай-революционно партиин XIII съезд дүүрэбэ

УЛАН-БАТОР, мартын 22. (ТАСС). 1958—1960 онуудта МНР-эй арадай ажахые, соёл культурые хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тушаа МНРП-гэй XIII съездын директивэнүүд тухай МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбалай хэһэн элидхэлээр үгэ хэлэлгэ мартын 22-ой үглөөнэй заседани дээрэ дүүрээ.

Гурбан жэлэй түсэбэй проектын зүбшэн хэлсэлгэдэ съездын 30 гаран делегат үгэ хэлэжэ, ороноо социалистическэ ёһоор саашадаа хүгжөөхэ энэ түсэбые нэгэн дуугаар һайшааһан байна. Гурбан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар бэелүүлгэдэ шухала удхашанартай олон дурадхал оруулагдаа.

Ю. Цеденбалай элидхэлээр үгэ хэлэлгын дүүрэһэнэй һүүлээр съезд партиин централна органуудые һунгаа.

Үдэшын заседани дээрэ МНРП-гэй ЦК-гэй тоосоото элидхэл тушаа тогтоол, мүн шалгалтын централна комиссиин элидхэл тушаа резолюци абтаа, 1958—1960 онуудта МНР-эй арадай ажахые, соёл культурыень хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэб тушаа директивэнүүд баталагдаа.

Мүн МНРП-гэй уставта зарим тэды хубилалта, нэмэлтэ оруулха тухай шиидхэбэри съезд абаа.

Тиигээд мартын 22-ой үглөөгүүр партиин централна органуудта хэгдэһэн һунгалтын дүн соносхогдобо. Централна Комитедтэ 75 гэшүүн, 47 гэшүүндэ кандидат һунгагдаа. Нүхэд Бальжинням, Дамба, Дамдин, Дугэрсурэн, Самбу, Суренжав, Цеденбал, Цэнд болон бусад МНРП-гэй Централна Комитедэй гэшүүд боложо һунгагдаа.

Алишье талаар партимнай улам бэхижэжэ, арад зонтоёо нягта холбоотой болоо гэжэ съезд харуулаа гээд түрүүлэгшээр һууһан нүхэр Д. Дамба хэлэбэ. Түрүү хүдэлмэришэд, малшад, интеллигенциин эрхим түлөөлэгшэд партида орожо, зэргэнүүдыень бэхижүүлнэ. Урда урдынхида орходоо партиин бүри нягтаар нэгэдэнги, бата бэхи байһыень съезд харуулаа.

Съездэ өөһэдынгөө делегаци эльгээһэн Советскэ Союзай Коммунистическэ партида, Хитадай Коммунистическэ партида, бусад оронуудай коммунистическэ, хүдэлмэришэнэй партинуудта нүхэр Дамба баясхалан хүргөө.

Индонезиин эхэнэрнүүдэй мэдүүлгэ

ДЖАКАРТА, мартын 23. (ТАСС). Гервани гэжэ Индонезиин эхэнэрнүүдэй организаци Индонезидэ байдаг США-гэй посольстводо бэшэг эльгээжэ, сэрэгэй СЕАТО-гэй бүлэглэлые усадхаха гэһэн эрилтэ табяа. Индонезиин дотоодын хэрэгүүдтэ СЕАТО-гэй оролсожо байһыень Герваниин 650 мянган гэшүүн эрид буруушаагаад, сэрэгэй энэ бүлэглэлые усадхаха гэһэн эрилтэ табина гэжэ. бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Суматрын тэг дунда буһалгаа эмхидхэгшэдые дарахын түлөө Индонезиин правительствын, арад зонойнь тэмсэжэ байхада, США-гэй правительство тиишэ парашютна сэрэг, сэрэгэй суднануудые эльгээхэ бэлэдхэл хэжэ байгаа, иимэ ябуулга хэһэндэнь шаналжа байһанаа бэшэг бэшэгшэд мэдүүлээ. Мүн США буһалгаашадта буу зэбсэг үгөө гэжэ бэшэг соо хэлэгдэнэ.

Эб найрамдалай Бүхэдэлх... Соведэй бюрогой сесси Де... нээгдэбэ

ДЕЛИ, мартын 22. (ТАСС... найрамдалай Бүхэдэлхэйн С... бюрогой сесси мартын 22-то... нээгдээ. 29 ороной түлөөлэгш... сидэ хабаадана.

Индиин олониитын мэдээж... ябуулагша Пандит Сундерла... рүүшын заседани дээрэ сугла... дые амаршалаа. Һүүлээрнь Э... рамдалай Бүхэдэлхэйн Совед... це-президент Изабелла Блюм... ги) үгэ хэлэжэ, уласхооронды... далай шэнжэлэл хээ.

Мүн тэрэшэлэн Фернан... (Франци), Джеймс Эндикотт... да), Гордон Шаффер (Велико... ни) болон Вильгельм Эльфе... маниин Федеративна Респу... түрүүшын заседани дээрэ үгэ...

Буу зэбсэг хуряалгаха, эгэ... дэ тушаалтанай зүблөө зар... атомна дайнай аюулые усадх... рилгоор өөһэдынь оронуудта... хэмжээнүүдэй абтаһан тухай... нэр дэлгэрэнгыгээр хөөрэж... Улам олон шэнэ зон, орга... нууд, элдэб ороной ажал-я... шад эб найрамдалай түлөө т... хабаадалсажа эхилээ гэжэ... лэгшэд булта онсолон тэмдэ...

Мартын 22-то сессидэ хаб... шад Индиин премьер-министр... вахарлал Нерутэй уулзаа.

Эб найрамдалай Бүхэинди... вет мартын 22-ой үдэшэлэн е... залга хээ. Сессидэ хабаадагш... рэшэлэн Индиин элитэ... литическэ ажал-ябуулагшад... байгаа. Элдэб ороной деле... эндэ үгэ хэлэжэ, бүхы дэлхэ... дуудай һаналаа нэгэдэнги ба... энхэ тайбан байдал тогтооһ... ха гэжэ эрид шиидэнхэй ба... харуулаа.

Сессиин хүдэлмэри үргэлж...

Францида эб найрамд... национальна Соведэй гү... доро гар табигдана

ПАРИЖ, мартын 22. (Т... Америкын ракетнэ база... Францида байлгахагүй гэһэ... тэтэй эб найрамдалай нацио... Соведэй гуйлта доро Франци... хүн мүнөө гараа табяад бай...

Гансал Луара департамен... мянган хүн гараа табяа гэжэ... нитэ» газетэ мэдээсэнэ.

Гар табилга үргэлжэлһөөр...

Эб найрамдалай түлөө т... 1958 ондо ехэ амжалта туйл... гэжэ Ф. Жолио-Кюри хэ...

АФИНЫ, мартын 23 (Т... Эб найрамдалай Бүхэдэлхэ... ведэй түрүүлэгшэ Фредерик Ж... Кюритэй хэһэн хөөрэлдөөн... газетэдэ толилогдоо. Европы... нуудта ракетнэ базануудые б... ха тухай НАТО-гэй Соведэй П... да болоһон сессиин абаһан ш... бэри уласхоорондын байдалы... түгшүүрилтэй болгобо гэжэ Ж... Кюри тэмдэглээ. «Европодо... нэ базануудые байгуулха гэ... сэб, водородно бомбо тээһэн... тивна самолёдуудай элдэб о... дээгүүр саг үргэлжэ ниидэдэ... һон ушар — эдэ бүгэдэ... аюулые улам шангадхажа б... гэжэ Жолио-Кюри мэдүүлбэ.

Олон парламент, правите... нууд ядерна буу зэбсэгэй түрш... болиюулха, ракетнэ базануудые... гуулхагүй гэжэ тоолоно гэжэ Ж... Кюри онсолон тэмдэглэбэ. ... буу зэбсэгһээ сүлөө газар Евр... байгуулха гэһэн түсэбые ай... олон зон дэмжээ. Буу зэбсэг х... гаха, гүрэнүүдые харилсан... луулдаг болгохо зорилгоор ... 16—22-то эб найрамдалай та... римталагшадай конгресс бо... 1958 ондо эб найрамдалые х... ха хэрэгтэ ехэ амжалта туйл... бэзэ гэжэ найданаб гээд Ф. Ж... Кюри мэдүүлээ.

Шулуутын һаалишад

Үргэн Юрөөгэй үрэжэлтэ баян талада үглөөнэй улаан наранай элшэ туяан сасаржа, ажалай шэнэ үдэрэй эхи татаба.

Үглөөгүүр хэды эртэ байбашье, айл бүхэнэй гэрнүүдһээ сайбар хүхэ утаан бушхан бурьялжа, шараһан эдеэ хоолой хоншуухан үнэр хангалтан, хамар сорьёно. Хайшаашье харахада хада уулануудаар хүреэлэгдэһэн үзэсхэлэн һайхан Ташар нютаг. Энэ нютагта баян бардамаар түбхинэһэн Сэлэнгын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхоз оршодог. Тэрэнэй уужам үргэн үйлсэнүүдээр элдэбын юумэнүүдые тээһэн ашаанай томо машинанууд, хурдан солбон «Победа», «Москвич», мотоциклнууд иишэ тиишээ гүйлдэнэ.

Үбһэ, һолоомо шэрэхээр тааруулагдаһан «ДТ-54» маркын трактор хүршэгэнэжэ, хажуудань хэдэн шииираг хүбүүд тамхяа татажа, хөөрэлдэжэ байнад:

— Манай колхоз Сүхын МТС-һээ арбан табан трактор, найман комбайн, бусад шухала хэрэгтэй прицепной машинануудые абахаа байна ха,—гээд МТС-эй механизатор Пунцык Доржиев хөөрэнэ.

— Хэды жэл тэдэнэйнгээ сэнгые түлэхэ юм?—гээд нэгэ залуухан хүбүүн асуугаадхина.

— Хоёр жэл соо түлэхэ даа. Теэд саашадаа үшөөл олон машинануудые худалдажа абаха юм ха. Механизаторнуудта хамтын байра, столово гэхэ мэтын юумэнүүд баригдаха, удангүй өөһэдын мастерскойтой болохомнай. Бидэнэр, механизаторнууд, колхоздо ерэхэдээ бүри ехэ түлөөһэ абадаг болохобди. Һарадаа, дунда зэргынь абажа хэлэхэдэ, мянгаад түхэриг болохо гэжэ Ванкеев өөрөө хэлэнэ һэн.

— Эгээл хаһа саг соогоо гараһан шиидхэбэри байна,—гээд хоёрдохи комплексно бригадын бригадир Цырендоржи Галсанов тэдэниие дэмжэнэ.— Колхозой түрүүлэгшын даалгабаритайгаар тракторна бригадада ошон гэхэдэшни, МТС-эй директор тэдэниие ондоо ажалда эльгээжэрхиһэн байгшаһэн. Харин мүнөө ондоо болохонь гээшэ. Зай байза, хүбүүд, орой болошохонь. Шулуутын фермэ дээрэ мүнөөдэр һолоомо зөөгты,—гэхэдэнь тугаарайхи залуу хүбүүн:

— Үгы, һаяхан абаашаа бэшэ һаалди,—гэнэ.

— Теэд үүлтэртэ малай фермэ гэжэ бодыш. Ехышье эдидэг, ехышье үгэдэг малнууд ха юм. Үсэгэлдэр Пылжит Бальшиновна һолоомомнай барагдахаа байна гээд хонходоно бэлэй. Зай, түргэлэгты, мүнөөдэр хоёр эрьежэ үзөөрэйгтыл даа,—гэжэрхёод, бригадир правлени тээшэ гэшхэлшэбэ. Халажа хөөрэлдэжэ байһан хүбүүд баһал энэ тэрэ юумэн тухай арсалдаһаар трактор тээшэ ошобод.

Республикын эрхим һаалишан Пылжит Бальшиновна Жалсановагай ажалладаг үүлтэртэ малай фермэ колхозой центрһээ хэдэн модо Шулуута гэжэ нютагта һууриjанхай юм. Центрһээ гараад сэхэ баруун тээшээ 6—7 модо ябаад байхада, Шулуутын малай фермын гэрнүүд харагдадаг. Энэ фермэдэ дүтэшэг хоёр силоснэ башнинууд сайраха юм. Эндэ таатай зохидхон газарта хоёр зуун үнеэдэй байха дүрбэн рядтай типовой шулуун байра баригдажа, дүүргэгдэхэеэ байна. Юрэнхыдөө колхоз малай хэдэ хэдэн шэнэ байрануудые барихаар хараална. Энэ жэлдэ гурбан шэнэ культбаза, малшадта 13 шэнэ гэрнүүд баригдаха, хониной гурбан байра, зуу-зуун үнеэдэй байха хоёр байра гэхэ мэтын ехэ барилганууд хэгдэхээр хараалагдана. Колхоз нэгэ миллион 500 мянган түхэриг гаргашалха юм.

Шулуутада хэдэн һаалишад, тугалшад, мал адуулагшад байдаг. Хамта дээрээ арбаад гаран үрхэтэ айлнууд бии. Өөһэдын банитай, электрын гэрэлтэй, радиоприёмнигтой. Шэнэ газетэ, журнал болон һонирхолтой литератураар баян, гоё һайханаар түхеэрэгдэһэн культбазатай юм.

Эдэ гэрнүүдэй урдахи ута үргэн дал соо гушаад гарамгай наһанай эхэнэр һахай һалаг хүдэлжэ байба. Үнеэдээ эртүүр һаажа, мал адуулагша Цырендоржи үбгэжөөлдөө тушаажа үгэжэрхёод, Пылжит Жалсанова малнуудайнгаа байрые сэбэрлэжэ байба. Энэ үүлтэртэ малай фермэ дээрэ арбаад жэл соо ажаллажа байхадаа Пылжит Жалсанова ажалай айхабтар баян дүй дүршэлтэй болонхой.

— Яагаад иимэ ехэ һү һаана гээшэбта?— гэжэ һаалишанһаа асуухада:—һайнаар ажаллахал гэжэ оролдонобди,—гэжэ хэдэн үгөөр харюусадаг зантай эхэнэр юм.

Теэд ажал хүдэлмэриинь амжалта гансашье оролдосын ашаар туйлагдадаг бэшэ ха юм. Үнеэдээ хаһа саг соонь эдеэлүүлхэ, уһалха, хэбтэриинь һэлбэхэ, аршаха эбэй абаад ажал мундаха бэшэ даа.

Пылжит Жалсанова мүнөө 8 үнеэ һаана. Жэшээнь, «Делсгатка», «Мимоза» гэжэ үнеэдынь үдэртөө хорин литр үгэдэг. Тэдэндээ һолоомо ууралтуулжа дэбтээгээд, дабһатай гү, али хужартай холижо эдюулдэг. Мүн 17 килограмм силос, корнеплод, үбһэ тусхай хэмжээгээр хаһа саг соогоо эдеэд байхадаа үнеэд һүеэ татадаггүй байна. Үдэртөө хоёр дахин бүлеэхэн уһа бага зэргэ хужарлаад уулгадаг. Үнеэдээ һаахынгаа урда тээхэнэ силос гү, али һайхан үбһэ эдюулдэг. Һаахадаа эрхэ бэшэ нэгэл гуримаар ээлжэлүүлэн һаадаг. Үнгэрэгшэ жэлдэ үнеэн бүриһөө гурба мянга долоон зуун литр һааха уялга абаһан аад, дүрбэ мянга дүрбэн зуу гаран литр һаагаа. Тиихэдэ энэ жэлэй январь һарада үнеэн бүриһөө гурбан зуун далан литр, февральда гурбан зуун дүшэн долоон литр һаагаа. Энээнээ март һарада доошолуулхагүй гэжэ оролдоно.

— Би 1953 онһоол хойшо үнеэдэйнгээ абари зангые ойлгожо, бага зэргын дүршэл шадабаритай болоо һэм. Тиихэдэ тэрэ жэлдэ Москвада Хүдөө ажахын бүхэсоюзна выставкэдэ ошожо ерэһэн байнаб. Грамотаар, бага алтан медаляар, оёдолой машинаар шагнагдаа һэм. Түрүү һаалишадай дүй дүршэл шудалдаг, зоотехническэ кружогто һуралсадаг байгаабди. Теэд мүнөөшье һуралсанабди. Манай фермэ дээрэ дүй дүршэлтэй, ажал хүдэлмэрөө һайнаар мэдэдэг болобди. Данзанова Зоя, Лубсанова Бутыд гэгшэд олохон жэлдэ мал дээрэ ажаллажа ябаһан түрүү хүнүүд юм. Бэе бэедээ туһалалсажа, бэе бэеһээ һуралсажа ажалладагбди, — гэжэ Пылжит Жалсанова хөөрэнэ.—Тиихэдэ мал адуулагша Цырендоржи Самбуев мүнөө 60 гарамгай үбгэншье һаа, малаа зүбөөр харууһалдаг, ехэл оролдосотой шударгы үбгэн юм. Хагда элбэгтэй газарта абаашажа, һайнаар эдеэлүүлдэг, мүнөө дулаан үдэрнүүд боложо, үбһэ тэжээлыемнай арьбадхажа байна. Зундаа дээшээ, голойнгоо эхиндэ, зунайнгаа лагерьта нүүжэ ошодогбди. Удангүй энэ намартаа энээхэн хойто тээхи шэнэ байрада нүүжэ ошохобди. Ёһотой һайн байрануудта малнуудаа байлгадаг болохобди. Түргэнөөр лэ барижа дүүргэһэй даа,—гээд Пылжит Бальшиновна һарабшалан хойшоо харана.

Тиигэһээр байтар томо дэлэнтэй, ута томо бэетэй үнеэд бэлшээриһээ үүпэнэлдэн ерэжэ, дал соогоо ороод, өөһэд өөһэдынгөө байрануудта зогсожо, тэбшэ соо таатай зохидхоноор хэгдэһэн, хангалтама үнэртэй силос амтархан үмхэжэ оронод.

Һаалишад һайнаар ажалладаг, һайнааршье ажаһуудаг байна. Алишье айлда ороо һаа, ариг сэбэр, үнэтэ эд зөөритэй. Теэд тиимэшье байнгүй яахаб. Ажалта үдэртөө колхоз энэ жэлдэ 6 түхэриг 50 мүнгэ хубаагаа. Дунда зэргын колхозник арбаад гара мянган түхэриг абаһан байна.

...Үргэн Юрөөгэй үрэжэлтэ баян талын ажалша шударгы колхозникууд улам бүри эршэ зоригтойгоор ажаллажа, артель колхозоо улам бүри арьбажуулха гэжэ оролдоно.

Л. ВЛАДИМИРОВ.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУД...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ ул. Ленина 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни и экономики — 47-59, пропаганды и местной информации — ... культуры и быта — 34-05, писем трудящихся и переводов — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия —37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00691. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. №...